

TOMIS

REVISTA EPARHIALĂ DE CONSTANȚA

= CEL CE VA BEA DIN APA PE CARE O VOIU DA EU
NU VA ÎNSEȚA ÎN VEAC - IOAN. IV. 14 -

SUMAR

Sportul și Biserica de Pr. Șt. Dumitrescu. —
Creștinismul lui Pliniu de Ion Dinu. — Literatură
și Morală de Jerimia Decu. — Curente dăunătoare
societății de Pr. Th. A. Lificiu. — Parabola neghi-
nei de Pr. Leonida Moisescu-Villea. — Recenzii
și Note. — Informațiuni. — Diverse.

Tip. „Lucrătorii Asociați” str. Mircea No. 8 — C-ța

SPRE ȘTIINȚĂ

Revista apare sub îngrijirea Secției Culturale.

Schimbul de reviste, trimiteri de articole, abonamente și orice corespondență se va adresa Revistei TOMIS, la Sfânta Episcopie.

Abonamentul

1 an pentru preoți, episcopii și abonații particulari 120 lei
„ pentru cântăreți . . . . . 100 „

A P E L

Revista „Tomis“ roagă călduros pe membrii Comisiunii Culturale a Sf. Episcopii, pe toți P. C. preoți și orice credincios al bisericii noastre, cari doresc redresarea și propășirea spirituală a membrilor bisericii noastre, să binevoiască a da sprijinul și pe cale de publicație, trimițând, la redacția acestei reviste, articole, știri din biserica țării și din cele străine, dări de seamă, recenzii de cărți și orice fapte ce trebuesc semnalate, în legătură cu propaganda religioasă.

Articolele să fie scrise concis, citeț și pe o singură față a hârtiei.

TOMISUL

FOAE OFICIALĂ EPARHIALĂ SUB PATRONAJUL PREA SFINȚITULUI EPISCOP GHERONTIE

SPORTUL ȘI BISERICA

Dela o vreme s'au alarmat cei ce poartă, in toate domeniile, răspunderea conducerii neamului pe chestia tineretului, care constituie acum pentru toți problema cea mai însemnată de viitor, o trezire la realitate, pe care, deși târziu parcă a tăcut-o vizibilă mai multe acțiuni brutale, care denotă starea de spirit a copiilor și tinerilor.

Consecvent acestor constatări, se încearcă să se ia unele măsuri de stăvilire, de îndreptare, de direcționare a pornirilor și a aptitudinilor copiilor; se elaborează planuri, se fac programe, dar mai cu seamă se caută pricinile, care au determinat împrejurările de a se ajunge până aci ca tineretul să se prezinte ca o altă factură, ce parcă nu ar avea nimic comun cu cei ce l-au produs.

Cea mai mare parte merg cu scrutarea acestor pricină până la războiul mondial, care pe lângă prefacerea statelor, o produs o nouă conformație spirituală, a provocat o nouă concepție despre lume și viață.

Războiul cel mare a îndreptat gândurile omului mai mult la viața fizică, materială, prin contactul prea apropiat cu sfârșitul ei. Spectrul morții la fie ce moment a sălbătăcit pe om, i-a slăbit resorturile, care puneau frâu pornirilor animalice, i-a pus în față moartea, pe care nu o putea înlătura decât prin totalitatea vigoarei fizice.

Ca o consecință a acestor pricină „excesiva dezvoltare a sportului își găsește o primă explicație tot în influența anilor de război, cari au deprins, pe luptători cu exercițiile, cu punerea în valoare a puterii fizice, a mușchilor“. De aci un motiv de conflict a tineretului prea sportiv cu generațiile anterioare.¹

Totuși sportul ascute și hrănește sensibilitatea corpului, care e izvor de plăceri, al căror scop este dezvoltarea corpului. Prin sport realizăm farmecul vieții, realizăm spiritul de solidaritate, spiritul de colectivitate.²

---

1) Tineretul de azi, extras din „Le Temps“, traducere de Petre V. Haneș, introducerea traducătorului pag. 14.

2) Jeunesses Orthodoxes cit. în op. cit.

Fascismul, concepție politică de stat, a folosit și folosește mult exercițiile fizice, sportive — aceste aplicațiuni post belice — și le-a dat extensiunea ca în adunările tineresti să provoace, prin cultivarea entuziasmului și excitațiunilor, dragostea de viață, de colectivitate, de solidaritate, lucru ce s'a încercat și realizat și în Germania, pentru a se folosi în mișcările de reformarea vechei organizații de stat și instaurarea unei noi ere.

Organizația italiană *Balila*, în care se face educația copiilor și tineretului în perioade până ce îi redă cetățeni statului, unește în întru trebuințare sportul cu muzica, aplicând principiile dinamismului și acțiunii creatoare. Se pare că dela Sparta nu s'a văzut încă o așa grijă în pregătirea copiilor și tineretului spre a deveni cetățeni statului.

Din această educație de stat a renăscut o nouă religie cu sfinții și cultul ei, cultul statului, al patriei, al colectivității. Desigur n'are nimic în ea bisericesc. Este o religie laică.³ Transformarea tineretului italian deci e datorită educației fizice, educației voinei, dar sufletul lui e hărțuit între direcțiuni păgâne și creștine, care va duce la o ruptură a conștiinței.⁴

Ceiace ar constitui defectele ale acestei educații se pune pe seama sistemului ce e fondat numai pe dezvoltarea continuă a sentimentelor de excitație și entuziasm, dar adevăratul defect în această educație este că-i lipsește o bază religioasă, este faptul că nimeni nu încearcă, în această excesivitate materială, schimbarea concepției dela o viață materială spre una spirituală, căci chiar educația de stat fascistă mărginește concepția vieții și aplicarea ei numai la cadrul ei pământesc, și nu e prelungită și complectată cu o concepție a unei vieți personale în veșnicie. Se remarcă ca atare că tineretul nu are o concepție despre veșnicie; i-a pierit sentimentul de veșnicie.⁵ Partea spirituală o aduce numai biserica creștină cu concepția ei de veșnicia sufletului și dumnezeirii, așa că tot ea rămâne singura concepție de durată, realizatoare și fortificatoare, chiar și în manifestările fizicului, în exercițiile sportive, cari trebuiesc puse în serviciul unui scop înalt, ca atare, nu trebuie să se reducă numai la principiul sport pentru sport.

Creștinismul propune și o viață dincolo de aceasta; pentru aceia, idealul vieții îl pune în infrumusețarea vieții morale, superioară vieții fizice și cu atât mai mult unei vieți fizice excesive. El însă nu neglijează și nu pierde din vedere faptul că ființa omului aparține și vieții fizice prin trup și prin viața pământească, mai ales că prin aceasta se realizează cea viitoare, în altă lume. Mai mult încă, Domnul Iisus Hristos socotește trupul lăcaș al Duhului Sfânt, pentru aceia îl înalță, îl spiritualizează prin contactul cu cele dumnezeiești. El ne dă deci idealul perfecțiunii prin poziția de

3) op. cit. pag. 16.

4) op. cit. pag. 18—20, 21.

5) Jeunesses Orthodoxes. op. cit.

subordanare a trupului, dar și de înălțare până a se identifica cu sufletul, adică prin calitățile și aptitudinile acestuia. Pildă despre această realizare se găsește în viața primilor creștini, despre care, se spune că, deși trăiau pe pământ, ei duceau o viață ca și cum ar fi fost locuitori ai cerului.

În ansamblu creației divine toate se prezintă într'o înlănțuire și într'un echilibru, ca cele mici să slujească celor mari, de mijloace; deci viața fizică, vegetativă trebuie să fie cărmuită spre a sluji vieții spirituale — morale și intelectuale — spre a păstra armonia între elementele componente ale ființii omului prin educație, prin creștere, așa că cele spirituale să meargă înaintea celor fizice, cum de altfel ne spune Sf. Evanghelist Luca de copilul Hristos: „Și Iisus propășia cu înțelepciunea, cu vârsta și harul înaintea lui Dumnezeu și a oamenilor“. (cap. II, 52).

Cine stă continuu cu ochii spre pământ, nu poate să se învrednicească de mângâierea cerului; nu poate să cunoască bucuria ce o produce o viață spirituală. Se spune că tineretul de azi are numai tendința de a-și îndrepta și a-și concentra toate eforturile lui numai spre o viață fizică, căci nu i s'a împărtășit bucuria nădejdea unei vieți lipsită de durere și suferință într'o altă lume mai bună.

La fie ce pas cei bătrâni sau părinții se plâng: „Nu ne mai ascultă tinerii; ei vor să facă totul după dorința și gustul lor și chiar să ne poruncească nouă“. Să le spui celor din această generație mai bătrână: „Voi sunteți de vină, căci nu i-ați îngrijit de mici, nu le-ați dat creșterea creștină cu frica lui Dumnezeu și rușine de oameni“, nu e suficient, căci în angrenajul vieții de azi răspunderea lor nu este atât de încărcată. Viața în tootalitatea ei este oarecum dezorganizată, este un mediu vitiat, unde trebuie să se dea o nouă orientare concepției de viață și să pună în aplicare această nouă orientare cu multă perseverență. Căci copiii, plecând din casa părintească, din fireasca nevoie se adună fie la jocuri, fie la serbări, la școală și mai ales la adunările sportive, pentru care simt o adevărată plăcere. De acolo se influențează reciproc, își dau singuri norme de conducere și astfel răul curge în sufletele tuturor ca valurile când sparg zăgazurile.

Creștinismul nu e contra sporturilor, care mai ales se săvârșesc în mijlocul naturii, în aer liber; citim în Sf. Evanghelie că Domnul Hristos eșia adesea la câmp cu mulțimea după El. Acolo în mijlocul firii, contemplând cu sufletul curat pe Dumnezeu, mulțimea într'o unitate colectivă, după umblet de zile, se așeza pe iarba verde spre a asculta cu nesaț învățătura ce curgea din gura Domnului. Contactul cu Dumnezeirea era liber și libertatea era dorită de toți, libertatea sufletelor de sclavia pasiunilor fizice și intereselor egoistice din înăuntrul cetăților. În aceste câmpuri învățau oamenii că nu numai cu pâine trăesc, ci și cu orice cuvânt ce iese din gura lui Dumnezeu.

Trebuie ca Biserica să ia atitudine contra excesului și nefirescului sport, a aceluia ce nu aduce nici un folos nici fizicului,

necum sufletului. Căci „excesul exercițiilor fizice, mersul, innotul, ascensiunile în munți, cursele mari cu bicicleta, sunt dăunătoare sănătății, mai cu seamă dacă, cei ce se dedau sporturilor, nu sunt complect sănătoși. Matchurile de box, cu campionii lor însângerați pe față, dau un aspect desgustător. Este și mai desgustător spectacolul oferit de luptătorii boxeuri, ce cad fără cunoștință în urma unei lovituri în regiunea stomacală. Acest fel de *sport nu e igienic : este o adevărată barbarie*, la care participă *mii de spectatori, dispuși să vibreze la o lovitură bine dată*. Anii din urmă au desfășurat pe scena lumii cele mai triviale *dansuri escormonesc și excită simțurile*“.⁶⁾

Deși personal n'am asistat decât în copilărie la luptele greco-romane din circurile mari, care, orice s'ar zice, sunt mai nobile ca luptele de box, din întâmplare asistând la un cinematograf, unde între altele s'a filmat un match între doi mari campioni boxeuri ai lumii, am putut să verific cele de mai sus. Ore întregi se arăta cum se luptau doi oameni ca două bestii, iar lumea vibra, și cea care era arătată pe ecran, care în realitate a asistat la aceste lupte, precum și cea care numai în film vedea. Unele lovituri bine aplicate erau redăte cu un lux de precizie întocmai ca la o școală unde s'ar propune cine știe ce teoreme sau adevăruri prea înalte. Pe mine m'a lăsat rece, căci nu prezentau nici un interes, dimpotrivă am plecat scârbit și în urmă am reflectat, că aceste lupte brutale sunt o reeditare a luptelor barbare din antichitate pentru satisfacerea unor poftes grosolane.

Ne întrebăm, care e câștigul moral al unor astfel de lupte ? Căci nici măcar desfătare, distracție nu găsește cineva în ele, deși scopul sportului este cu totul altul, căci înțelesul său este de a practica metodic exercițiile fizice nu numai în vederea perfecționării corpului uman, însă încă al educării spiritului.

Astăzi chiar prin instrucția intelectuală în școală se pare că nu se urmărește, decât o gimnastică, o echilibristică de imagazinare de cunoștințe, iar un scop moral al învățământului s'a pierdut din vedere în educația, ce trebuie să se dea tinerilor vlăstare.

La vechii greci sporturile și jocurile în stadioane tindeau la armonizarea ființei omului cu scopul de a se realiza perfecțiunea spirituală exprimată prin cuvântul *καλοκαγαλία*, ceiace s'ar traduce prin „formarea caracterului omului“. Statuele artiștilor din acea vreme exprimă seninătatea și beatitudinea ce o reflectă un suflet înălțat, în frumusețea și armonia liniilor fizicului.

Dar câtă diferență între jocurile olimpice și luptele gladiatorilor romani, între ei sau cu fiarele sălbatice, a acestor gladiatori, cari atâta mângâiere aveau că, înainte de a cădea pradă morții fără vreun scop—nici măcar al ultimelor viețuitoare,—li se făcea favoarea de a saluta pe Cezarul, căci numai pentru acest fel de

6) Profesor Dr. C. Bacăloglu în „Cele trei Crișuri“ citat de „Universul“ din 26 Oct. 1934.

plăcere mureau! Ce plăcere sălbatică și excentrică fără vreun folos moral! Acel gust grosier de a vedea sânge curgând s'a menținut în Spania, prin luptele toreadorilor, iar mai rafinat acest gust, prin excentricitatea lui, a pus în joc vietăți ca, pasări, chiar și insecte, să se lupte pentru desfătarea celor ce nu-și găsec satisfacerea plăcerilor decât în fapte extraordinare și originale.

Biserica, care urmărește viața omului în toate manifestările și aspectele ce apucă ea, nu poate sta impasibilă și astfel găsește prilej să fie folositoare, chiar îndrumătoare în acțiunile despre care esocotință că ar fi de o valoare inferioară pentru viață. Ea trebuie să impună un ideal înalt, care să ducă la înfrumusețarea vieții morale. Iată de ce biserica a luat atitudine față de mișcările sportive, folosind ocazia adunărilor acestora, pentru a insufla concepția înaltă creștină, a face mulțimile tinerești să vieze și să vibreze în admirația Dumnezeirii, care ne-a dat viața să o trăim, preamărind pe Cel de Sus. De aceea, Ea trebuie să schimbe cu totul ideea de sport ca să nu ajungă numai o distracție pasageră, o schimbare a motoniei vieții, ci să fie ocazie de regenerare spirituală și morală. Nu distracție pentru distracție, ci din adunări pentru educația spiritului, dându-li-se un sens mai înalt. Să nu rămână numai prilejuri de ațâțarea instinetelor, ci adunările sportive să desvolte spiritul de libertate, de solidaritate, prin eliminarea instinetelor egoiste și îndătinarea și punerea în valoare a sentimentelor de dragoste și ajutor reciproc.

În felul acesta suntem consecvenți principiului lui Pavel Apostolul: „Ori de mâncați ori de beți, ori de faceți altceva toate spre slava lui Dumnezeu să le faceți“.

S'a înțeles dela o vreme și în statele ortodoxe că mișcărilor cu caracter de educație fizică să li se dea și să li se pună în frunte un ideal spiritual de ajuns. Astfel organizația națională „Junăc“ a societăților de gimnastică din Bulgaria pe steagul, sfintit și primit în dar dela președintele Sinodului bulgar, s'a imprimat pe o parte Țarul sfânt al acestui popor, Boris, creștinătorul lor, iar pe altă față s'a imprimat Sfântul Marele Mucenic Gheorghe, deci cele două ideale de împlinit de a fi buni patrioți și mai ales buni creștini, cum a și făgăduit președintele acestei organizații în fața Mitropolitului că vor fi buni creștini și buni bulgari. 7)

Excursiile, pelerinajele, coloniile, taberile, prezintă condiții favorabile influenței intime și intense asupra sufletului adolescențului, prin contactul liber și imediat al preofului cu copilul, deci prin bunăvătatea și afecțiunea adânc simțită. Folosul acestora este de mult preconizat încă acolo unde nu sunt colonii sau tabere, preoții să fie obligați să organizeze cel puțin excursii, aplicând preceptele bisericii la viață. 8)

La această Biserică să nu se prezinte ca o forță teoretică, ci ca o forță vitală, activă și reală, căci numai atunci biserica va a-

7) Tineretul României de Dr. Grigore Comșa Episcop Arad. pag. 11-

8) Bulletin de l'action religieuse et pédagogique No. 2.

junge un centru de gravitate al taberilor sportive, care vor avea o repercursiune asupra muncii întregi de peste an a școlărimii sau a tineretului. Trebuie să devie aceste adunări liberatoare de o presiune a vieții curente, să conducă la evadarea sufletului de egoism și să orienteze viața spre un spirit de libertate interioară și un spirit de universalitate, iar aceasta nu prin programe rigide, ci prin aplicarea principiilor evanghelice la viață.⁹⁾

În cele din urmă s'a înțeles și la noi rolul bisericii în mijlocul acestor organizațiuni de educație fizică și astfel vedem că se întrevine de Comandamentul cercetașilor din țara noastră și se face apel ca Sfântul Sinod să organizeze serviciul de duhovnicie al cohortelor și legiunilor de cercetași din întreaga țară. Pe lângă împrejurarea și modul cum lucrează această organizație, reușita unei idealizări a mișcărilor acestora, mai depinde și de personalitatea și influența acestor duhovnici ca să transforme tineretul acesta într-o organizație ideală. Mulți din cei numiți duhovnici, în mod voluntar au activat până acum în aceste organizații, așa că pot conta pe o experiență câștigată și pe o familiarizare a tinerilor cu ideea că nu trebuie să lipsească din mijlocul lor preotul. Programul încă nu s'a elaborat de Sfântul Sinod, totuși până atunci duhovnicia să lucreze în așa fel ca influența lor să fie și să treacă dela suflet la suflet, dela inimă la inimă tinerilor, în așa fel ca exercițiile fizice să nu formeze singura preocupare și să încarce viața de toate zilele a tineretului. Participarea reală la viața ecleziastică, la săvârșirile liturgice solemne, exerciții de coruri religioase, lecturi liturgice, cântarea în comun, împărtășirea și spovedania la isprăvitul campaniilor, pe lângă conferințele potrivite, vor câștiga tineretul ca adesiunea lui la biserică să fie voluntară nu silită.

Așteptăm cu mult interes roadele ce le vor aduce duhovnicia numiți pe acest teren.

Preot ȘTEFAN DUMITRESCU

9) Idem.

CREȘTINISMUL LUI PLINIU — PROCONSULUI BYTHINIEI

Este științificește mai presus de orice'ndoială că Plinius—proconsulu provinciei asiatice Bythinia—unde creștinismul a prins în intensitate mai mult decât în orice alte provincii romane—este una și aceeași persoană cu Secundus, orator și poet—adoptat cu—acest nume de naturalistul roman Plinius cel Bătrân. Mineele noastre-l fac creștin și-l sărbătoresc cu numele de Secundus, de două ori : la 1 August, cu câteva aprecieri de laudă și la 23 August, printr'o singură amintire—între cei 70 de apostol. Creștinismul lui este totuși dubios, căci, dacă'n corespondența lui cu Traian—referitoare la creștini—se vădesc sentimente de umanitate și simpatie față de secta ce căta a fi prohibită, nu-i mai puțin adevărat că trimisul imperial nu cruța de rigurile legi pe cei se'ncăpățânau în creștinism.

Ca și asupra creștinării lui Traian — contimporan și bun prieten—și asupra convertirii lui Pliniu au circulat, în Evul Mediu și mai în urmă chiar, felurite versiuni—de domeniu legendar și fantezist. Una dintre cele mai stăruitoare datorește creștinarea proconsului, Episcopului Cretei și ucenic al lui Apostolului Pavel : Tit.

Pe când Sfântul Tit era în plină activitate episcopală, la Creta, privia'ntr'o zi — la construirea unui templu ce se ridica—lui Jupiter—din ordinul Impăratului—de către proconsulul Secundus. Indignat peste măsură, Episcopul a proferat un blestem și ca prin farmec, templul s'a năruit la pământ. Chemat la răspunderi de proconsul, sfântul a recunoscut imputarea cu seninătate și-a adăogat că-l poate reface totuși, printr'o singură rugăciune, dacă se conde a fi dedicat lui Dumnezeu. Curios și intrigat, Pliniu-concedând, templul a fost refăcut—și el s'a creștinat pe loc, cu fiul său împreună . . . . Completo vero opere. Secundus cum filio suo baptizatus est“...

Cel mai vechiu document în care se află această

legendă, se află în „Viața Sfântului Tit“—datorită jurisconsultului cunoscut al Sfântului Apostol Pavel: contimporanul Zenas. Ea-i laconic expusă și nu dă'mprejurările care să fi adus pe Pliniu în Creta; iar datele istorice existente fac din el prefectul tezaurului lui Saturn—consul—augurător al Tibrului—gubernator al Bythiniei și Pontului cu titlu de legatus pro praetore consulari potestate—dar numai proconsul al Cretei—nu. Neastâmpărul medieval însă, nu s'a lăsat învins și nici impresionat de-această penurie documentară și a recurs la coniecturi. Împăratul ar fi pretins ridicarea unui templu lui Jupiter cu rapiditatea și gustul, pe care nu le putea garanta decât un om de ispravă, cum era amicul său din Bythinia și—printr'o delegație temporală, a recurs la serviciile lui.—„Is Titus converterat ad fidem Plinium Juniolem ex Bithynia Pontoque redeuntem in Creta insula ubi, jussu Trayani, Jovi templum erexerat.

Vreun alt proconsul cu numele de Secundus, anticitatea n'a lăsat; iar coincidența că Secundus din Minee a suferit martiriul în Comē—locul de naștere al Lui Pliniu cel Tânăr—unită cu lipsa unor date sigure asupra morții proconsulului Bithyniei—fără a pleda cu toată siguranța seriozitatea legendei—ne silește să nu trecem prea ușor peste ea și să așteptăm vremea când cercetătorii anticității—pe baza de documentări ce se vor mai face posibile—să-și spună ultimul cuvânt.

Până atunci Pliniu e bine să rămână Secundus și venerația ce i—dă și Biserica noastră să fie cultivată. Scrisorile lui către Traian—deși de fond păgân—degagează sentimente și dispoziții umanitare—demne de Evanghelia noastră; iar austeritatea verificată de Istorie a vieții lui este—prin excepția ei într-o lume de decadente—titlu cu care memoria lui poate pretinde încredințare și respect.

ION DINU

avocat

licențiat în teologie

LITERATURĂ ȘI MORALĂ

Iată o problemă asupra căreia s'a discutat mult, mai ales în ultimul timp și asupra căreia încă nu s'a căzut de acord. E cunoscută îndeobște lupta ce s'a dat între cele două curente: artă pentru artă și artă cu tendință, ai căror protagoniști au fost Schiller și Ruskin. Negreșit că motive pro sau contra unuia din aceste curente au fost, valoarea lor fiind în direct raport cu temperamentul, educația, mediul sau epoca, în care ele au dominat. Aderenți înverșunați au fost și de o parte și de alta, fie care socotindu-se slujitor sincer al unor principii pe care căuta să le canalizeze. „Artă pentru artă“? Ce poate fi mai frumos decât atât, să slujești unei idei exclusiv din dragostea pentru înălțimea ei, pentru valoarea ei intrinsecă. Numai că arta e o manifestare, o exteriorizare; ea intră în imediată legătură cu omul, nu-i făcută pentru Republica ideală a lui Platon. Și aici e greșala inițială: se ignorează elementul uman, pentru care se face arta. Și mai ales se ignorează chiagul, care face coeziunea societății: principiile morale. Și aici trecem în cealaltă tabără: a artei cu un anumit scop: al moralizării societății. O organizație umană nu se poate menține decât prin morala pe care și-o dă, o morală universal valabilă. Deaceia s'a și pledat pentru acest al doilea fel de artă, oricare ar fi manifestarea ei.

Circumscriu articolul la corelația: *Literatură morală*. În ultimul timp și mai ales la noi în țară, s'au înregistrat în ziare atâtea fapte, care ating direct educația tineretului și s'au aruncat responsabilitățile asupra diversilor factori: părinți, profesori, preoți, medici etc., fiecare căutând să vadă în celălalt autorul moral al atâtor nelegiuiri ale tineretului sau în cazul cel mai bun să se lepede, să se spele pe mâini de orice vină. Ne pierdem în polemici, în discuții fără sens, ca și cum, fiecare simțind greutatea sisifiană a unor asemenea fapte, i se pare că aruncând responsabilitatea crimelor propriilor lui copii asupra unui țap ispășitor, durerea sufletească s'ar dimi-

nua. Să nu se mai ascundă nimeni după deget, să caute răul în contactul pe care zilnic îl au copiii cu otrava atâtor oficine.... literare. Literatura aceasta, care dela un timp inundă străzile, care pe lângă că transgresează principiile morale neapărat necesare societății pentru supraviețuirea ei, dar nu respectă nici un principiu de estetică, maculătura aceasta, de care ești asaltat la fiecare colț de stradă, e un spectacol desgustător. Se etalează cu un lux extraordinar de amănunte tot felul de fapte, care contravin legilor morale și sociale. Și pentru că nu toți cetățenii au maturitatea de judecată, cazurile tinerilor asasini, hoți, spărgători se vor reedita. Chiar dacă ar fi vorba de capo-d'opere de literatură și încă trebuie să socotească nu numai intenția scriitorului. Literatura are și o funcție socială; scriitorul trebuie să aibă în vedere și mediul, în care va penetra opera lui și influența, pe care ea o va exercita asupra societății. Cei mai mulți indivizi, marele masse nu pot scruta intenția scriitorului, fie din cauza vârstei, fie din cauza lipsei de pregătire, iar o administrare a literaturii după vârstă și temperament — cum s'a opinat — e o imposibilitate pentru că facultatea curiozității se dezvoltă mai ales când cauți s'o înăbuși și ea e mai dezvoltată la cei tineri, al căror coeficient de rezistență e și mai scăzut, de aceia Victor Hugo scria odată când severitatea filosofului domina imaginația poetului: „Poeti, aveți totdeauna un scop moral înaintea ochilor. Nu uitați niciodată că copiii pot să vă citească. Aveți milă de căpșoarele blonde“. Latini cunoșteau puterea de comunicativitate a răului, deaceia cereau să te opui unor lucruri când ele sunt încă în fașă: *initiis obsta*.

Literatura și moravurile se influențează reciproc, e un proces de endosmoză și exosmoză. Să nu uităm influența, pe care Werther-ul lui Goethe a avut-o asupra tineretului, nu numai din Germania, dar din toată lumea. Tinerii erau cuprinși de un pesimism bolnav, de un plictis de viață care-i făcea să se sinucidă. Le creiase o psihoză. Pastorii îl socoteau pe Goethe ca asasin, iar mama să îl socotea vinovat de sinuciderea fratelui lui. Scriitorul italian Scipio Sighelle a făcut o statistică a sinucigașilor găsiți cu Werther-ul la ei. ¹⁾ Dar scriitoarea George

1) Sc. Sighelle: *Litterature et criminalité*. Trad. Erick Adler. Paris. 1908.

Sanc', care apologiază adulterul, spunând că adulter e timpul consacrat bărbatului, nu cele câteva ore date aș mântului? Dar freudismul, care coboară sentimentele cele mai nobile la perversități scabroase, pe care le socotește geneza și sursa celor dintâi și care într'o zi a smuls indignarea marelui Leon Daudet, care se întreba: „Je suis assez curieux de savoir ce que le freudisme imbecile, va devenir dans tout cela“.

Literatura această scrisă fără un scop moral, fără să aibă în vedere consecințele pe care punerea ei în mână unor oameni necopți la minte le va avea pentru societate, e un complice și un mobil al atmosferei îmbâcsite de tot felul de vicii. Ea are o influență extraordinară de mare, mai ales în lumea modernă, care-i ușor excitabilă. „Fiecare cetățean să-și amintească, că influența exercitată asupra actelor oamenilor săi prin exemplele sale rele, cărțile sale periculoase. îl fac într'o oarecare măsură complicele viciilor și crimelor lor și că alături de responsabilitatea autorului principal, o parte de responsabilitate îi revine și lui. ²⁾ Dar la noi în țară: atâtea edituri—oficine, care zilnic otrăvesc sufletul generației tinere prin nudism — sexualismul lor, prin pornografii, prin scene care excită bestialitatea omului, prin etalări care, chiamă la acțiune patimile somnolente ale individului. Concurența aceasta nenorocită între edituri, când e vorba de cărți proaste: 15—12—10—5 lei, cu scopul vădit de a le face accesibile celor, cari prin situația lor socială sau prin nevărstnicia lor nu pot cumpăra o carte bună, ce însemnează aceasta decât un atentat la bunele moravuri și la siguranța statului? Dar colecțiile de maculatură expres fabricate pentru elevi, băeți de prăvălie—adică tocmai viitorul neamului—pe care, dragă Doamne, le cetesc și mulți din „lumea bună“, acest șuvoi de imoralism și amoralism pornit de la Hertz, Hachette și nu mai știu cari indivizi, cari și-au schimbat patronimicul în nume românești sau franțuzești? O întrecere nebună în a fi cât mai excentric, cât mai la curent cu mișcările acestea, care înseamnă decadența estatismului: futurism, dadayism,

2. Louis Proal: Le crime et le peine. pag. 233. Paris 1892.

nudism, erotism, freudism, cubism etc. Fiecare scriitor caută să puie pe cartea lui o vitrină sau un titlu pe cât de excitant pe atât de echivoc.

Cu constatări numai și cu statistici nu se va ajunge la nici un rezultat. E nevoie de o acțiune energică pentru înlăturarea cauzelor, care au dat naștere acestui flagel în rândurile tineretului. Și cred că e problema cea mai presantă a timpului. Vrem să respirăm din cărți aerul sănătos și oxigenat al înălțimilor morale și nu emanațiile mephitice ale câmpiilor sentimentului, unde omul nu mai e stăpân ci victimă, unde dominește degenerescența epocii noastre pe atât de slabă cât și de lăasă, cum spunea Sighelle. Dar pentru aceasta se cere ca toți factorii, cari au în mână educația celor tineri, de conivență între ei, să pornească pe deoparte o acțiune de însănătoșire, iar pe de altă o cruciadă contra puhoiului de cărți și fascicule cu anumite tendinți. De curând, scrie „Unirea” din Blaj, Camillo Donini din Milano o carte intitulată sugestiv: *La vergine proibita. Curtea de Apel* din numitul oraș, se zisându-se de acest delict de presă și atentat la bunele moravuri, l-a găsit vrednic de osândă și în temeiul art. 528 și 402 din Codul penal italian l-a condamnat la 5 luni închisoare și 1500 lire amendă. Recursul la Curtea de Casație nu l-a folosit la nimic, iar sentința a rămas definitivă.

Iată popoare care se interesează de sănătatea morală a cetățenilor. Pe când și la noi ?

IERIMIA DECU

Curențe dăunătoare societății

Societatea, ca și individul, tinde continuu către progres. Pornind de la fundamentali factori creativi ai societății, de la Biserică și Școală, și, ajungând până în punctul zenital al conului social, nu vom vedea decât un furnicar de idei și fapte, care nu-și au altă direcție, decât: „Progresul”. Această este singura și adevărată poveste, pe care au cântat-o,

și o vor cânta toate societățile cu existență pozitivă. Însă, culminarea progresului este înpiedecată de diferite doctrine religioase și politice, care sunt dăunătoare vieții sociale.

Dintre cele mai de temut sunt: Sectarismul, comunismul, antisemitismul, francmasoneria ș. a.

* * *

Din nemulțămirea și nesatisfacerea sentimentului religios au reeșit diferite doctrine religioase, iar din nemulțămirea generală de după revoluția Franceză și din luptele dintre clase, diferite doctrine politice.

Nemulțămirea religioasă de după război, a dat naștere la aproape 200 de secte, iar nemulțămirea politică și lupta claselor, a dat naștere comunismului, antisemitismului, francmasoneriei și altor nenorocite curente, care lucrează la ruina societății.

Sectanții, cu ale lor pseudo-doctrine, comunismul, cu propoveduirea ateismului și a materialismului, anti-semitismul, cu ale lor lupte contra evreilor și francmasoneria, cu ale lor loje masonice, surpă încetul cu încetul, aceia ce înaintașii noștri au clădit cu sudoare și sânge.

Rusia, care a fost leagănul sectanților, și-a ajuns visul de veacuri.

Astăzi ea este dărîmată din punct de vedere politic și pierdută din punct de vedere religios. Comunismul cotropitor, cu distrugerea averii, distrugerea Bisericii, a armatei și a familiei, și-a dat drept rod pieirea Rusiei. Aeeiaș soartă va aștepta pe toate societățile, în sânul cărora se odihnesc, înveninații partizani ai ideii lui Marx. Răscolnicii Ruși, cu tovarășii lui Marxști, și-a desvelit activitatea lor măreață, atât,... încât au trecut și peste hotare, ajungând până pe la noi. În timpul de față, sectele se răspândesc cu mare succes, din cauza analfabetismului religios, a neîndeplinirii misiunii preoțești, a propagandei sectare, a legăturilor internaționale dintre state și a completei lipse de ajutorare din partea statului.

Și în acest mediu favorabil dezvoltării periclitante a falșului spiritualism, perpetuu s'adaugă câte o piatră de scandal, contribuabilă la dezastrul social.

Dacă acestei surse dezastruoase, nu i se va opune grabnic armele opozante, atunci și biata noastră țărișoară va călca pe urmele pierzării.

Dacă nu se va face o grabnică și adevărată educare religioasă a tuturor credincioșilor, prin catehizare și evanghelizare, dacă nu se va face o adevărată propagandă orală și scrisă, dacă nu se vor forma curente ostile sectanților și comuniștilor, dacă preoții nu-și vor împlini misiunea lor pastorală și dacă statul nu va îngădi sectele periculoase, atunci vom merge sigur pe urmele Rusiei, spre pierzanie...

Nu mai puțin periculos este Anti-Semitismul, curentul de luptă contra evreilor. Adevărat e oare, că ei dețin avutul țării? Că sunt periculoși, aparținând altul cult, nu știm, dar nu este în spiritul Religiei Creștine, a-i persecuta, căci Apostolul Neamurilor, corifeul Pavel zice: „Nu este Iudeu, nici Elin, nu este rob, nici slobod, nu este parte bărbătească, nici femeiască, că voi toți unul sunteți întru Hristos Iisus. (Gal. 3.28).

Dar ceiace face, ca Jidovii să pară mai periculoși decât sunt, este gruparea lor în diferite societăți religioase și politice, care nu țintesc altă ceva, decât distrugerea religiei, a statului și a familiei. Așa e Francmasoneria, care este o societate filosofică, nu însă și religioasă după cum spune D-l Prof. Univ. I. Gh. Savin. Principiul ei este refuzul oricăror credințe dogmatice. Inceputul Francmasoneriei este socotit dela Solomon, sau chiar dela Adam, iar în adevăratul înțeles al cuvântului, de prin sec. XVII. Cele 33 grade ale francmasoneriei, sunt organizate în loji, fiecare grad, având semnul specific-secret. Adevăratul scop al Francmasoneriei, reese din inițialele „—d. s.—“ grefate pe cărțile masonice, care se tălmăcesc prin: distrugere satanică, sau distrugerea societății.

Aceste scopuri le-au urmărit ei prin Revoluția Franceză, Războiul din 1848, din 1870, Războiul

Mondial, prăbușirea Rusiei ș. a., care nu sunt decât fruct înveninat al lojilor masonice. Dar ceiace e mai dureros, e faptul, că multe loji masonice sunt mobilate cu miniștri, generali, doctori, profesori, ingineri, etc. cari, în cea mai mare parte, sunt fiii de-a Sfintei noastre Biserici. Oare în fața acestor lucruri, la ce ne putem aștepta? Răspunsul reese dela sine.

În fața acestei infernale situații, nu ne putem gândi, decât la o adevărată îndeplinire a obligațiilor noastre pastorale. Demascarea, boicotarea, punerea noastră în fruntea acelor instituții, care ne-au scăpat din mână, sistematizarea milei, reîncreștinarea enoriașilor prin predică și catehizare, educarea în spirit evanghelic a tinerimii și presa, să fie țelul spiritelor noastre.

Principiile, pe a căror bază și-a organizat Mântuitorul Societatea Sa, să fie principii de organizare a unei adevărate societăți Național-Religioase, al cărei ultim scop, să fie: regenerarea morală și întărirea sufletească a cetățenilor români, formându-le conștiința, că sunt legați cu sufletul de o nație, politicește de un stat și spiritualicește de Invățăturile Mântuitorului nostru Iisus Hristos.

Pr. TH. A. LIFICIU—Student.

PARABOLA NEGHINEI

VERSIFICARE

*Un om trimițând argații
Intr'o zi la semănat,
El n'a mers; căci alte treburi
Avea de făcut în sat.*

*Și-au arat argații singuri
Apoi au însemănat,
Peste neagra arătură
Aurul de grâu curat.*

*Dela câmp veniră-acasă
Tocmai seara pe'nnoptat;
Și cuprinși de oboseală,
Au mâncat și s'au culcat.*

* * *

*În acest timp, necuratul
Ca un hoț veni ușor
Și-asvârli neghină neagră
Peste grâul din ogor.*

*Nimeni n'a știut de-aceasta
Și nici nu a bănuit,
Până nu se ivi colțul,
Mai târziu, la răsărit.*

*Și atunci, se'nțelege,
Pe stăpân au și ntrebat:
— Oare nu ne-ai dat sămânță
Bună și de grâu curat?!..*

*Cum se face-atunci stăpâne,
Că neghină-a răsărit,
Când am semănat cu cinste
• Și cu dragoste-am muncit?!*

— Când dormiați, diavolul negru,
Ucigaș și blestemat,
A venit cu răutate
Și neghină-a semănat !

— Ce să facem ?... întrebară
Credincioșii servitori,
N'ar fi bine să ne ducem
S'o plivim mâine'n spre zori ?

— S'o lăsați cum se găsește,
Pentru-a nu se întâmpla
Ca să smulgeți cu neghina
Și din grâu care cumva.

Când va crește însă mare
Și-om ajunge'n seceriș,
Voi culege 'ntâi neghina
Și la foc cu-acest păiș !

Apoi grâul ce rămâne,
Grâu adevărat, curat,
Fără teamă că se pierde
Va fi apoi adunot.

* * *

Tot asemenea-i sfârșitul
Omului cel trecător,
Ca și grâul cu neghina
Răsărite pe ogor.

Ești cinstit ?... Faci fapte bune ?..
Ești ca grâul cel curat.
Iar de nu, ca și neghina
În văpae aruncat.

* * *

Vrei să fii în loc de cinste
Lângă Tronul lui Iisus ?..
Omule, atunci fă bine
Și ia seama la ce-am spus.

Pr. LEONIDA MOISESCU-VILLEA
Parohia Carvăn Jud. Durostor

RECENZII ȘI NOTE

Achile Starace: L'Opera Nazionale Dopolavoro.
Verona A. Mandadore — Editore 1933.

Inceputul Operei Naționale Dopolavoro trebuie socotit în 1925, când guvernul fascist a aderat la Convenția Oficiului Internațional al Muncii dela Washington, care limita ziua de lucru la 8 ore. Apoi printr'o serie de legi, ea își precizează scopul: a). Să promoveze întrebuițarea cu rost și folos a orelor libere ale muncitorilor intelectuali și manuali; b) să îngrijească de creșterea și coordonarea instituțiilor, care fac aplicabil punctul a. De aceea a centralizat toate grupurile sportive, educative, artistice existente pentru a da acțiunii dopolavoristice o unitate și un conținut.

Dopolavoro face parte integrantă din politica demografică a regimului. Acel „mens sana în corpore sano“ al lui Juvenal, sau „punerea în echilibru vital“ al fascismului și aceasta în interesul suprem al Națiunii, e punctul central al politicii fasciste. Nu atleți sau campioni, ci mărirea rezistenței fizice în fața boalei. Un mai înalt grad de cultură, educație morală ca o recreare după orele de lucru și ca o contracarare a mecanizăii acelorasi facultăți prin prestarea aceleasi activități.

Fascismul înțelege viața ca luptă; deaceia îl vrea pe om activ, conștient de dificultăți și gata să le înfrunte. De aici valoarea muncii și importanța educației, cu care omul învinge natura. De aici imperativul categoric: apropiere de popor pentru a-l educa, a-l face moralmente și fizicește mai bun, a-l face să-și iubească pământul, patria, familia, casa bunurile sufletești etc., să-l învețe că drumul izbânzii se deschide cu oboseală. De aceea se fac excursii pentru a obișnui nervii în fața riscului și ochiul cu o viziune superioară a oamenilor și lucrurilor, pentru a spiritualiza mintea, a studia și aprecia viața în afară de sfera de activitate proprie, pentru a deveni prin contactul cu natura mai bun, mai puternic, mai încrezător în viață. Se fac serbări câmpenești, lipsite de orice scolascitism, cu cântece populare, costume, coruri, cinema. „Tradițiunea populară nu-i o fosilă veche și inutilă, care împedecă evoluția popoarelor și nu e posibil să aduci popoarele, privându-le de patrimoniul tradițional care constituie frumusețea lor indestructibilă“. Se țin cursuri de stenografie, caligrafie, pictură, limbi străine, cultură generală, politică, drept corporativ, cursuri de perfecționare profesională, care să ridice capacitatea tehnică și valoarea morală a lucrătorilor. În câmpul rural se țin cursuri de tăiatul viței, de îngrășarea pământului, se fac experimentări, se țin conferințe în favoarea împăduririi munților, pomiculturii, gândacilor de mătase.

Toată această asistență, pe care Fascismul o dă cetățeanului, e dirijată de principiul: individul îndeplinește funcțiuni necesare Națiunii, deaceia inițiativele nu pot fi lăsate la arbitrajul lui. Se

indepartează poporul de lene și viciu, se face evaluarea progresivă a corpului și spiritului. Se apără și valorifică nu numai munca, ci și repausul pentru creșterea energiei fizice și mintale a individului pentru educarea lui în interesul suprem al Nației.

Puși în asemenea condiții, cetățenii înțeleg funcțiunea lor de colaboratori productivi, se pătrund de responsabilitatea lor, de leșgătura între viața individului și aceea a societății:

„Așa și numai așa, se întemeiază Națiunea și se formează noul tip de cetățean producător, care prin oboseala sa zilnică face Patria puternică, preparată pentru orice încercare“.

Tineretul de azi. Buc. 1934. E o anchetă a ziarului „Le Temps“ întreprinsă mai în toată lumea asupra tineretului. A apărut în franțuzește sub titlul „Jeunesses étrangères“ și a fost tradusă de D-l Petre V. Haneș.

Articolele cele mai multe sunt semnate de Francezi, deaceia poate că în unele din ele e o notă de subiectivism, când e vorba de popoare, cu care Francezii nu-s tocmai în relații bune. În genere subscriitorii articolelor fac din tineret—și cu drept cuvânt—o problemă. Mai puțin presantă înainte de război, ea se pune acut după război, când raporturile dintre părinți și copii s'au schimbat. Războiul, care a buleversat atâtea știri de lucruri, a dat naștere unui alt spirit, unor alte necesități. Tineretul nu se mai simte bine sub tutela părinților. Lui îi trebuie câmp deschis, perspectivă, independență inițiativă. El vrea să vadă în părinți și educatori niște prieteni, camarazi sinceri. Săparea acestei prăpăstii între unii și alții se datorează neînțelegerii părinților, cari în loc să fi canalizat energia tineretului, l-au atacat de front. (Criticul american Wood Krutch s'a și întrebat dacă n'ar fi fost mai bine fără generația tânără, pentru că ea incurcă lumea în St. Unite. Până acolo a ajuns orbirea și lipsa de înțelegere). De aceia tinerii se și gândesc dacă educatorii lor sunt la înălțime: Prin intervenția „Uniunii Federale a studenților Spanioli“, care-și are delegați în consiliile universitare, unii profesori au fost scoși dela catedră din cauza neglijenței cursurilor. E vârsta, energia, dinamismul lor care cer un rost, o ocupație: Ori, lipsa de activitate, de valorificare a vârstei celei mai dornice de muncă, a dat naștere luptei cu tot mai mare rezonanță dintre cele două generații.

Tineretul e naționalist, la orice extremă s'ar situa. Chiar în Spania, America etc., unde asociații de tineri se declară antimilitariste și totuși, când țara li-e va fi în pericol, se vor ridica cu toți s'o apere. El e sportiv, un teren unde se poate canaliza energia. E prococe, are o credință la care cu greu renunță dată fiind vârsta intransigentă.

Statele, care au înțeles, au prins acest moment în folosul lor.

În țările catolice, biserica cu asociațiile ei a isbit să modeleze această pastă tânără contracarând mișcările anticatolice. Si rezultatul ar fi cel dorit, dacă pretutindenți tineretul ar fi făcut parte în acțiune.

Pr. Const. P. Beldie: Ce zi trebuie salvată: Sâmbăta sau Dumineca? Bârlad 1934.

Idem: Rătăcirea calendaristă. Bârlad 1934.

Prima e un răspuns rătăcirii adventiste, secunda e un răspuns stilștilor. Ambele pot servi prin concentrarea și sistematizarea materialului. Sunt niște arme în plus în panoplia misionarului. Mai ales acum când se ventilează știrea că stilștii se vor constitui în biserică separată, adică o erezie militantă în plus, asemenea cărțuții sunt bine venite în lupta pentru readucerea lor în sânul bisericei.

Cum să citim Sf. Scriptură. De neobositul vlădică Grigore Leu Botoșăneanu. E o broșură în care după ce în câte-va pagini arată că nu oricine poate înțelege singur Sf. Scriptură—așa cum cred sectanții—împarte pe rubricile textul Sf. Evanghelii, apostolul, paremiile și catismele care trebuie cetite în fiecare zi. E un cicerone necesar oricărui preot ca și oricărui bun creștin.

Biserica ortodoxă și francmasoneria.

În ședința dela 12 Oct. 1933 a Adunării Generale a episcopatului ortodox din Grecia s'a condamnat fracmasoneria. Discuția asupra acestei chestiuni e pusă pe tapet pentru viitorul prosinod ecumenic. De altfel arhiepiscopul Atenei—Chrisostom Papadopoulos— a trimis textul deciziei tuturor bisericilor orientale. Patriarhul Fotie II de Constantinopoli a răspuns arh. Atenei în următorii termeni (redau partea unde-i vorba de masonerie): „Chestiunea masoneriei este — după cum se știe — înscrisă în ordinea de zi a prosinodului panortodox a cărui reuniune apropiată o sperăm cu ajutorul lui Dumnezeu. Cum s'a vorbit atât despre ea și cum a făcut atât sgomot acolo, sinodul a făcut bine c'a examinat și și-a spus sentimentul în privința aceasta: Noi înșine studiem cu grijă chestiunea masoneriei și preparăm un studiu, care va fi supus aprecierii prosinodului, cum de altfel se va face în toate bisericile surori. Această chestiune asupra căreia s'a scris mult în ultimul timp și asupra căreia biserica rom. cat. și-a spus cuvântul, va fi — cum se vede — pusă în discuție și în ortodoxie, iar discuția ei va provoca o soluție.

(După „L'Unité de l'Eglise“, XII-e année No. 67.
Iulie—August 1934, Paris)

Din ortodoxia rusă

Sovietele au distrus la ei orice organizare a cultului. Din primul moment ele părură că vor numai o reformă și instituirea „Biserica vivantă” etichetă ipocrită, proprie a favoriza discordia și desmembrarea. Dar cele mai înverșunate violențe nu putură să constrângă mulțimea, eminentamente conservatoare, să-și schimbe orientarea religioasă; indiferenței maselor, guvernanții răspuseră prin măsurile extreme ale distrugerii sau desafectării numeroaselor biserici, ai căror deservenți foarte adesea fură deportați. Rare sunt bisericile rămase în picioare și unde mulțimea nu-i admisă să se roage decât sub ochii poliției.

Intriga bolșevică a reușit să semene diviziunea între dușmanii revoluției, la Rușii dispersați prin Europa: Eulogiu la Paris și Antonie la Belgrad fondară două obediente dușmane, ale căror lupte intestine sparseră ofensiva, pe care ele ar fi voit s'o declanșeze contra regimului fără Dumnezeu al Sovietelor.

Această schismă a încetat de curând, reconcilierea, dacă nu fuziunea, celor două fracțiuni ale bisericei făcându-se la Belgrad în cursul unei Liturghii solemne, în timpul căreia cei doi mitropoliți își dădură sărutarea păcii.

Care vor fi consecințele acestei uniuni cu privire la religie? Fără îndoială că această împăcare, în care șefii U. R. S. S. vor vedea sau vor căuta să vadă o coaliție îndreptată contra lor, va face să se intensifice propaganda antireligioasă. Cu toată schimbarea economică și culturală, era martirilor rămâne deschisă.

(După „L'Unité de l'Eglise” No. 67 Iulie—August 1934).

Biserica ortodoxă în Anglia și Belgia

În orașul Londra sunt două biserici ortodoxe: una greacă și alta rusă. Întrucât mulți englezi au început a trece la ortodoxism, s'a înființat o nouă parohie ortodoxă, unde se face serviciul divin în limba engleză.

De asemenea în orașul Amary din Belgia s'a înființat o parohie ortodoxă franceză pentru ortodoxii proveniți din catolicism sau protestantism și care vorbesc franțuzește.

Dumnezeu lucrează prin misionarii săi pentru realizarea universității bisericei, care trebuie să fie una sobornicească și apostolică.

(După „Biserica și școală” No. 39 Sep. 1934. Arad).

Institutul ortodox din Paris

Odată cu emigrarea Rușilor din Rusia Sovietică și stabilirea lor prin Apus, au luat naștere școli superioare de teologie ortodoxă. Așa în 1925 se întemeiază la Paris Institutul de teologie ortodoxă, la care predau cursuri profesori de talia lui Berdiaeff, Bulgacov etc. Institutul se întreține din ajutoarele, pe care le dau emigranții ruși și ajutoarele pe care le trimit Americanii și Englezii. Sunt primiți și studenți streini. Se predă: Introduc. și Exegeza V. T.,

Introd. și Exegeza N. T., Arheologia Biblică, Dogmatica, Istoria Bis. Univ. și Ruse, Ist. Bis. Apusene, Patrologia, Misionarismul, Liturgica, Simbolica, Sectologia, Catehetica, Apologetica, Ascetica, Pastorală, Omiletică, Aghiologia, Dreptul bis., Morala, Arheologia creștină, Sociologia creștină, Filosofia veche, ev. mediu, modernă, Pedagogia, Psihologia, Logica, Limbile: greacă, latină, slavonă, ebraică, franceză și engleză. Cursurile țin 4 ani. Sunt primiți seminariști și bacalaureați. Examenle de licență se țin în limba rusă, iar cele pentru doctorat în limba rusă, franceză, engleză sau germană. Are un cămin ale cărui condiții de admitere sunt foarte favorabile.

Ar fi bine ca biserica ortodoxă română să se intereseze de aproape de asemenea focare de cultură, care servesc cauza teologiei ortodoxe.

Institutul misionar dela Buftea

În luna Iulie a. c. județul Ilfov a început la Buftea (Ilfov) construirea unui institut misionar, care va fi pus sub conducerea bunului creștin prof. Mugur. Aici vor veni preoți și învățători, cari, impropiindu-și metodele institutului, să le pue în aplicare în câmpul lor de activitate pentru catehizarea creștinilor.

È un început care merită toată lauda.

Facultatea de Teologie catolică—Paris

În anul 1952—1955 între studenții anului I ai Facultății de Teologie catolică din Paris, au fost înscriși pe lângă absolvenții ai seminariilor și următorii: 2 agregați universitari, 1 elev dela Șc. Normală superioară de mine, 2 doctori în drept, 1 doctor în științe, 1 inginer agronom, 40 licențiați ai diferitelor Facultăți și 1 diplomat al Șc. Naționale de Paleografie.

Iată o biserică activă care prin puterea ei de penetrare a învățăturilor Mântuitorului, face să intre în rândurile luptătorilor ei energii din toate domeniile de activitate umană. De aceea să nu ne mire că păstorii catolici sunt concomitent mari oameni de știință: matematicieni, fizicieni, astronomi, botaniști etc. Cu asemenea elemente totdeauna se va impune biserica.

Din U. R. S. S.

Scriitorul englez Hugh Walpole a scris de curând o carte asupra celor din Rusia, cari nu vor să se bolșevizeze de bună voie.

È vorba de Mennonii germani din Rusia, țărani chiaburi, buni cultivatori, stabiliți acolo depe timpul Ecaterina II-a și cari rezistând regimului, au fost cuprinși la tot felul de persecuții, iar în cele din urmă deportați în Siberia numai în 1931—1932 vreo 4—5 milioane. Pentrucă acești „culaci” — țărani individualiști — nu voiau să supue bunurile lor colectivului, au fost deposezați forțat, puși la muncă de 16 ore pe zi, cu copii și bătrâni, într'un frig de 30°—40° sub zero, cu o rație de hrană mult insuficientă.

În modul acesta guvernul sovietic a ucis 3 milioane de țărani. Strigătul Menoniților e sfâșietor, dar Sovietele nu-i lasă să emigreză.

(După „Curentul“ de Duminecă 14 Oct. 1934).

Dar dac'o fi Dumnezeu?

Correspondentul din Riga al cotidianului englez Times scrie lucruri de necrezut din Sovietia: că autoritățile au dat drept mijicilor să se roage în biserică pentru ploaie; că-i secetă cumplită în acele părți. Ies la țărani în procesiuni numeroase, cu preoți în frunte, cu prapori și icoane, cântând cântece religioase între lacrimi și suspine. Noua generație se uită uimită la bătrânii plini de cucernicie. Ziaristul englez notează c'a auzit în Saratovul de pe Volga, cu astfel de prilejuri, băețandri, între două vârste, întrebându-se îngândurați: „Mai știi? Dar dacă, totuși, există un Dumnezeu?“ Și observă: creșterea sentimentului religios e în plină ascensiune i în Bolșevicia și nici o putere omenească n'o mai poate stăvili.

(După „Unirea“ No. 35 din Sept. 1934. Blaj.)

IERIMIA DECU

CRONICA

Buletinul cercurilor pastorale și al activității Parohiale

☞ *Protoieria Turtucaia.* Ne trimite procesele verbale pentru ținerea cercurilor pe Aprilie. Mai și Iunie. Toate activează afară de cercul Doimușlar care nu ține nici o ședință. Preotul Ioan Popescu președintele nu a împlinit porunca protoiereului.

După Protoiereul Marin Rădulescu — Cosâmbești, Protoiereul Manoliu dă dovadă de muncă și pe teren cultural în postul ce i s'a încredințat,

Cercul Preoțesc Turtucaia, se întrunește la 29 Aprilie 1934 la un loc cu cercul învățătoresc, când se stabilește și programul anual de activitate.

La 21 Mai la parohia Senova — Turcșmil. Președintele Preotul Gh. Dumitrescu ține predica zilei, după care s'a oficiat parastas pentru Constantin Brâncoveanu, făcându-se comparație între Constantin cel Mare și acest martir al credinței noastre strămoșești, trăgân-

du-se concluzia că ar fi bine să fie trecut între sfinții creștini ca martir al credinței creștine ortodoxe.

La ședința intimă s'a discutat asupra efectuării tainei sfântului botez cu scop de unificare a ierurgilor. La ședința publică preotul Alexandru Suzeanu a vorbit despre respectul legilor și autorităților, fiind ascultat cu mult interes de cei prezenți. Dela această serbare au lipsit toate autoritățile comunale, deși au fost vestite, afară de învățătorul Tudorache Haralambie și șeful postului de jandarmi. Se remarcă fapta de binefacere a D-lui Contantin Chirtu pensionar militar și fost colonizat în sat, care a contribuit la ridicarea unei case de rugăciuni ortodoxă atât de adânc simțită nevoia ei acolo pe garanția țării, precum și o clopotniță tot cu sacrificii materiale. Se aduc laude acestui excepțional creștin. La această ședință asistă un mare număr de credincioși. Urmează o agapă creștinească în casa epitropului bisericii locale, unde se execută cântece și imne religioase.

3 Iunie 1934 la casa de rugăciuni „Sf. Ioan“-Seremet, Turtucaia. Predica se ține de preotul Opațchi-Satu-Vechiu, iar strana e condusă de cântărețul Grigore Georgescu-Turtucaia. La slujbă asistă lume din cartierul acesta și din cel al parohiei „Sf. Gheorghe“; nu lipsește nici primarul orașului. În acest cartier se află o casă de rugăciune adventistă, pe care o frecventează câțiva membri plecați din sânul bisericii ortodoxe. Casa de rugăciuni ortodoxă ființează de anul trecut și e dotată cu cele necesare cultului. Preotul Gh. Dumitrescu, în cuvântarea de încheiere dă povețe creștinilor să fie nedeslipiți de biserică și credința ortodoxă și anunță că D-l Gheorghe Chiroglu, care e prezent, s'a oferit să dea ca bun creștin pentru ridicarea bisericii în locul casei de rugăciuni, piatră, cărămidă, și varul necesar; deasemenea va contribui și cu bani dela comună în calitatea sa de primar al orașului. Primarul confirmă că la 1 August, dacă va vrea Dumnezeu, se va pune temeliea noii biserici. Ședința intimă s'a ocupat cu critica învățământului religios în școala primară; se cere a se preda uniform. Ședința publică se ține la școala primară Nr. 2, unde se tra-

tează subiectul „Creștinism și secte“ de preotul I. Pannait-Turcșmil. Subiectul e potrivit mai ales că se află secta adventistă acolo; au urmat recitări, jocuri și coruri, după un program stabilit mai înainte.

☞ *Cercul Astfatchioi.* La parohia Astfatchioi se ține ședință unde la Sfânta Liturghie s'au făcut și rugăciuni pentru ploaie. Predica o rostește preotul Gheorghe M. Petrescu-Tatar-Atmagea. La această ședință au luat parte învățătorii locali și plutonul de jandarmi cu superiorii săi. La ședința intimă se discută chestiuni privitoare la serviciile religioase. În loc de ședință publică s'au făcut procesiuni pentru ploaie, la care s'a vorbit de necesitatea contruirii unei biserici. Tot acum s'a stabilit și programul anual.

La parohia „Sarsânlar“ care însemnează „pământ roșu“. Predica zilei se rostește de preotul Nicolae Dobrițoiu-Cadichioi. La ședința intimă se iau în discuție chestiuni de servicii religioase, dar nu ne arată în amănunt ce s'a discutat. După Sfânta Liturghie s'a oficiat un parastas în memoria lui Constantin Brâncoveanu. Ședință publică în continuare; unde, nu se spune. Preotul Petre Băgulescu a conferențiat despre „însemnătatea credinței și necesitatea educației tineretului“.

La parohia Cadichioi. Numele Cadichioi este turcesc și însemnează satul judecătorului. La Sfânta Liturghie strana a fost condusă cu multă aptitudine dovedită de D-ra Floarea Negoii. Preotul Matache în predica ce o rostește caută să scoată în relief puterea credinței. La serviciul divin au luat parte numeros public și învățătorii cu elevii, cari sub conducerea d-lui Director al școlii Aurel Stoicescu, consilier parohial, au dat răspunsurile Sfintei Liturghii, după care s'a oficiat un parastas. Ședința publică a corespuns cu închiderea anului școlar. D-l Director al școlii Aurel Stoicescu a vorbit cu ocazia aceasta despre importanța școlii pentru luminarea poporului, iar preotul Gh. Petrescu a vorbit despre păstrarea obiceiurilor și credinței strămoșești. Urmează executarea unui program care constă din coruri, recitări, dansuri naționale și exerciții gimnastice. Preotul Bărbulescu, arată importanța creșterii copiilor, cari sunt un dar de la Dumnezeu și avem datoria să le formăm și să le dăm în-

drumarea însușirilor naturale ca să devie cetățeni conștienți, mai ales în împrejurarea că dușmanii neamului caută să pună mâna pe țara noastră. Ungurul caută revizuirea tratatelor, dar nu va putea să ia nici un pec din pământul ce ni se cuvine. Sedința intimă se ține la casa preotului și se discută despre serviciile religioase, fără a ni se arăta amănunte. La serviciul divin au luat parte toate autoritățile comunale, însă la ședința publică după amiază nu se arată dacă acestea au luat parte. Această serbare dovedește încă odată că reușita manifestărilor culturale dau un rezultat satisfăcător atunci când preoții și învățătorii lucrează mână în mână.

 Cercul Garvan-Cioara. Sedința la parohia Vetrina. Și aici cercul întâmplător corespunde cu cel învățătoresc prin ținerea ședințelor în aceiași zi și s'a găsit cu cale—foarte nimerit—a se renunța la punctul din program de a se ține ședință în acea zi la reședința cercului. La slujba în sobor predica zilei o rostește preotul Alexandru Anghel-Popina care străruște în a evidenția păcatul și urmările lui, de asemenea vorbește de practica adventiștilor, de a serba Sâmbăta aducând dovezi împotriva din Sfânta Evanghelie că Domnul Hristos a lucrat în acea zi. La slujbă au luat parte toți învățătorii cu școală ; au lipsit autoritățile comunale. Iată că în aceste puncte însemnate de graniță ale românismului autoritățile respective nu-și înțeleg rostul lor românesc și creștin pe aceste meleaguri. Preoții au luat parte toți la ședința intimă a cercului învățătoresc. Iată un început bun și o realizare ce de mult se urmărește și pe care am preconizat-o în propunerile de organizare ale activității culturale-bisericești din eparhie. La ședința publică a vorbit preotul Teodorescu lămurind pe săteni asupra rostului școlii și bisericii insistând cu privire la nevoia de ridicări de locașuri de biserici în aceste locuri unde lipsesc. Iar directorul școlii Telemache Magian a vorbit de nevoia de a învăța carte după care urmează o frumoasă serbare școlară. La sfârșit se fixează programul anual. Ce bine ar fi fost ca programul să se fi întocmit în comun cu învățătorii pentru întreg anul !

Sedința dela parohia Popina. Evanghelia zilei se

citește în limba română de preotul Teodorescu iar în cea bulgară de preotul Enache Gheorghief. Cred că nu s'a greșit prin această citire, dându-se dovadă tot mai mult că românul creștin este tolerant cu alte neamuri, cu care trăește împreună și deci este un bun creștin. Explicarea sfintei evanghelii s'a făcut de preotul Dima. Ședința publică s'a ținut în biserică imediat după Sf. Liturghie, fiindcă slujba s'a terminat curând. S'a săvârșit și un parastas pentru învățătorul Ilie Spulber fost director în acea comună. La ședința publică conferențiază preotul Teodorescu despre „supunerea la legi este conformă cu învățătura creștină“. Arată că legile omenești au la bază respectul legilor divine, deci trebuie respectate, căci numai în felul ăsta se ajunge la fericirea statelor și popoarelor. Au luat parte autoritățile, învățătorii și școlarii. Ședința intimă e preocupată cu discuția de administrație interioară în parohie. Ce a nume s'a discutat și despre ce, nu ni se spune.

Ședința la parohia Garvan-Cioara. Evanghelia se citește în românește de preotul Dima, iar în bulgărește de preotul Ghiorghief. Preotul Vasilief explică evanghelia, punând-o în legătură cu subiectul dragostei creștine. De oarece cu două zile înainte, adică la 8 Iunie a fost o serbare de fine de an a școlii locale și copii fiind în vacanță, ședința publică s'a ținut imediat după serviciul divin. Ce bine ar fi fost ca serbarea aceasta să se fi amânat în ziua când se ținea ședința cercului preoțesc. Iată că preotul local nu dă dovezi că pregătește terenul cercului respectiv. Preotul Anghel la ședința publică vorbește despre lupta contra relelor din societatea omenească. Arată cauza relelor că sunt dela diavol și vin și prin îndemnuri dela oameni. Arată printr'o pildă cum un călugăr care nu făcuse nici un rău, ispitit fiind de diavol a căzut în păcat. La ședința intimă preotul Gheorghief a vorbit despre taina spovedaniei și împărtășirii. A dat sfaturi, din practică, cum să se administreze acestea. Se remarcă că la această serbare asistă și învățătorii cu capii de școală și autoritățile comunale, deci iată o contradicție, căci dacă asistă copiii de școală la biserică împreună cu învățătorii, ce lipsea ca cercul să aibă și contribuția lor.

Ref. d.

REFERAT

22 Octombrie 1934

Prea Sfințite Stăpâne,

Din cercetarea documentelor, care înregistrează activitatea cultural - bisericească a parohiilor din cuprinsul Eparhiei, precum și din informațiunile adunate din diferite părți, am găsit că această activitate este mult neglijată, dacă nu chiar părăsită de tot. Afară de mici excepțiuni, scânteieri de o clipă pe bolta activității preoțești, încolo totul se petrece în lipsă de manifestare, de entuziasmul unui apostol și unui misionar, tocmai în vremurile acestea, care cer mai puternică sforțare, mai multă muncă, nădejde de îndreptare morală.

S'a vorbit de biserica vie, și s'a cerut, ca un imperativ categoric, ca preotul să nu se mărginească numai la activitatea dintre zidurile bisericii, adică numai la slujba liturgică și aceia mecanizată și săvârșită fără viață, poate numai din interes și de mântuială. Se impune deci să fie chemată la datorie preoțimea eparhiei.

Intrucât cât statutul de organizare al Bisericii Ortodoxe Române cere și dă dreptul ca Sfânta Episcopie, prin Secția Culturală, să dea norme de conducerea activității cultural - bisericească, în toată Eparhia, m'am gândit să concep un plan de organizare detaliat al activității culturale-bisericească, pe care-l supun aprecierii Prea Sfinției Voastre, și de se vor găsi părți bune, să se dispună să fie pus chiar în discuția Consiliului Secției Culturale sau în Consiliul în plen, pentru a introduce ce e de lipsă în propunerile mele.

* *
*

Stabilim dela început centrele sau elementele unde se desfășoară activitatea culturală - bisericească și care sunt :

1. Parohia
2. Cercurile culturale preoțești
3. Conferințele parțiale preoțești și ale cântăreților și cele generale preoțești
4. Școala primară (învățământul religios)
5. Școalele profesionale de ucenici comerciali și industriali.
6. Școala eparhială de cântăreți bisericești
7. Cercetășia
8. Protoieriile
9. Mănăstirile

10. Misionarul eparhial.
11. Revista eparhială „Tomis“
12. Consilierul Referent al secției Culturale.

Principiile de bază ale organizării

Ca să aibă succes orice organizație, pe lângă entuziasmul, devotamentul, conștiința datoriei, convingere desăvârșită, și propaganda religioasă culturală are nevoie de oarecare norme, reguli, principii, ce trebuie să stea la bază. Gătesc că sunt necesare următoarele.

I). *Directivele.* Aceasta se dau de Prea Sfințitul Episcop, de Consiliul eparhial (Comisiunea Culturală) și de Adunarea Eparhială, în conformitate cu legile, regulamentele în vigoare, precum și potrivit cu nevoile ce se ivesc, ca, împlinindu-le, biserica să-și ajungă scopul său.

II). *Execuția.* Cuprinde două părți:

1) *Pregătirea.* aplicată la programele propuse, care se săvârșesc din partea:

a) Centrelor sau elementelor activității cultural-religioase. De altfel pregătirea și repetirea trebuie să fie o normă în toată activitatea preoțimei, căci în orice ramură de activitate se face așa.

Lipsa acesteia se resimte, căci e neglijată complect, chiar în slujbele liturgice și care se remarcă de mireni; astfel un profesor universitar (D-l I. Simionescu) scrie într'o revistă bisericească că a fost să asculte sfânta liturghie într'o biserică și l-a pus pe gânduri lipsa de pregătire a preotului, chiar la citirea sfintei evanghelii sau la scoaterea sfintei cruci în Vinerea Patimilor, când preotul nu cunoaștea antifonul respectiv.

b). *Prin ajutorul dat de Sfânta Episcopie,* prin Misionarul eparhial, prin punerea la dispoziție centrelor sau elementelor de activitate cultural-bisericească de aparate de proiecție cinematografică, de filme religioase, cărți, icoane, manifeste, foi religioase-morale, etc.

2) *Execuția propriu zisă,* adică aplicarea în fapt a pregătirii și repetiției asupra programului propus.

III). *Controlul.*

Orice directivă s'ar da, orice program s'ar propune, dacă nu sunt cercetat în executarea lor spre a se vedea ce și cum s'a împlinit, nu se vor ști ce rezultate se vor dobândi. Printr'un control continuu și corect împlinit vom avea satisfacția unei activități ordonate. Latinul zice: *Quidquid agis, prudenter agas et respice finem*“.

Organele prin care se exercită controlul activității sunt:

- a). Protoiereii
- b). Misionarul
- c). Consilier Referent.

IV) *Rezultate*. Se capătă prin rapoartele, referințele, dărilor de seamă ale executorilor programelor și ale organelor de control. Acestea trebuie să fie, bine înțeles, date și întocmite cu sinceritate, ca să fie oglinda ofidelă a tot ce s'a săvârșit. Astfel, după cele ce se vor vedea mai departe, cancelaria Sfintei Episcopii trebuie să fie în posesia următoarelor :

1) Dări de seamă trimestriale ale preoților cateheți și confesori asupra învățământului religios predat, cu propuneri. Dela școlile primare se vor centraliza de protoierei, iar dela școlile de ucenici se vor înainta direct Sfintei Episcopii, precum și cele ale confesorilor legiunilor și cohortelor de cercetași.

2) Dări de seamă ale cercurilor culturale, care se vor înainta de președinții lor, trimestrial, protoieriilor respective, care la rândul lor le vor înainta Sfintei Episcopii, centralizându-le dela toate cercurile, cu propunerile personale și ale cercurilor.

3) Dări de seamă semestriale ale protoieriilor despre toată activitatea culturală, religioasă și morală a preoțimii, cu rezultate și propuneri.

4) Dări de seamă trimestriale și informative ale misiionarului eparhial, afară de cele pentru care are ordin de imediată executare și referințe.

5) *Dări de seamă ale parobiilor :*

a) Privitor la activitatea sectară, progres, regres, numărul sectanților și mijloacele ce li se opun.

b) Asupra activității pastorale, șezători, conferințe, predici, acte caritabile, etc.

Toate acestea se vor centraliza și înainta de protoierei cu raport și propuneri în concordanță cu cele constatate personal la inspecții și vizite.

Dările de seamă anuale se vor întocmi așa fel ca la 1 Aprilie al fiecărui an să fie la cancelaria Episcopiei, pentru a se întocmi raportul anual al Consiliului Eparhial către Adunarea Eparhială, care își ține ședința în Duminica a V-a după Rusalii.

V) *Sanțiuni*. Pentru stimularea tuturor e nevoie să se întărească și consfințească activitatea fiecăruia, dacă e bună prin :

a) *Recompense*. Zelul, entuziasmul se întreține prin recunoașteri că sunt bune faptele cuiva.

Dacă e rea prin :

b) *Pedepse*. Cu scopul de îndreptare, corijare și îndemn la lucru. Se va recurge acolo unde nu va fi nici o bună voință.

* *
*

Organizarea activității culturale bisericești

1) **Parohia.** Este cel mai principal centru al activității cultural-bisericești și împrejurul căreia gravitează toate celelalte.

De felul cum știe preotul paroh și ceilalți să-și aleagă mijloacele de execuție, elementele și momentele, depinde reușita.

Prima acțiune cultural-bisericească se întreprinde însă:

A) In Biserică unde se unește vorba cu fapta, pentru ca efectul mântuirii să fie vădit prin sfințirea ce se face acolo.

În primul rând preotul e obligat să predice.

1) Deci *predica* duminicală și la sărbători. Să fie obligați preoții ca efectiv să rostească predici la toate sărbătorile, bine alcătuite și pregătite (repetirea să o facă în gesturi și cuvinte mai înainte). Pentru controlul său, preotul să aibă caetul de predici și conferințele ce le rostește în public și care să fie prezentat organului superior de control (Protoiereu, Misionar Referent, P, S. Episcop), la orice ocazie, la vizitele ce i se fac, spre a se pune viza și a se consemna în procesul verbal de constatare.

2) *Registrul de prezență enoriașilor la sfintele slujbe.* Acesta constituie mai mult un document secret al preotului. În acest registru să se înscrie aleșii bisericii, adică :

a) Cei ce frecventează regulat slujbele.

b) Cei ce se disting prin virtuți personale și bisericești.

c) Cei ce se disting prin acte de caritate și ajutorul bisericii.

d) Cei ce se spovedesc și împărtășesc regulat.

Pentru încurajarea efectivă a tuturor celor aleși prin acte deosebitoare, să se creeze de parohii fondul distribuirii recompenselor, premiilor, cari se constea : din cărți moral-religioase, chipuri bilice și icoane ale sfinților bisericii. De asemenea să fie publicați în foi parohiale sau la adunări, prin cuvânt.

B) In afară de Biserică

Pentru că poporul s'a deprins să calce rar pe la biserică deci cu greu poate să ia cunoștință de ce face preotul în locașul Domnului, urmează să mergem noi la el ca și apostolii oarecând. Preotul, care vizitează pe enoriași la casele lor, cunoaște apucăturile, gândurile chiar, predilecțiile, nevoile, viciile și virtuțile în toate ramurile. Știe și cum să se adreseze și unde să-l găsească ; acasă sau în locuri unde se pot aduna mai lesne. Sâmburile în jurul căruia să concentreze atențiile are să fie :

1) Biblioteca parohială—populară, pe care o are fiecare parohie și dacă n'o are, să și-o constituie. La început înțelesul bibliotecii este atât cât poate duce și folosi într'un moment dat. Nu-i nevoie să fie multe cărți, dar esențiale, mai ales ceiace dorește poporul: povestiri morale, de locuri și timpuri trecute și prezente, reviste pentru popor. Pentru a duce la bun sfârșit și a i se mări concursul, preotul să-și aleagă un comitet în conformitate cu art. 52, 53, 54 din Statutul de organizare al bisericii..

2) *Comitet parohial*. Va fi compus din bărbații și femeile credincioase, aleși prin purtarea lor creștină, prin talentul și pregătirea intelectuală, care să se ocupe și să ajute pe preot mai ales în :

a) Educația tineretului.

c) Impăcarea neînțelegerilor familiare și vicinale ale enoriașilor.

d) Acte de caritate pentru bolnavi, văduve, orfani și ajutorul bisericii.

e) Combaterea sectelor, acolo unde sunt, precum și orice tendințe și curente împotrivoare bisericii și statului. Să se țină la parohii un registru, în care să se treacă toate datele asupra sectanților adică: numărul, speța, creșterea și descreșterea lor, motivele.

Cu ajutorul acestor comitete preotul să pășească la fapte prin :

3) *Sezători culturale și de catehizare* (cu caracter de instruire religios-morală) pe centrele (mahalalele) parohiei, prin casele oamenilor, săptămânal, unde să se citească bușăți alese, să se dea sfaturi, să se colecteze pentru fondul de ajutorare (caritate) și cel cultural al parohiei.

4) *Serbări* la diferite ocazii în localul școlii sau în alt local unde e destinat să se adune, unde să se țină conferințe, sfaturi, îndrumări moral-religioase și să li se dea un caracter artistic reprezentanților, prin jocuri naționale, recitări, coruri sau cântece cu caracter religios - moral sau național-patriotic.

Pentru toate acestea preotul să facă un program lunar sau trimestrial sau anual, după nevoile ce le are, pe care să-l înainteze Protopopului respectiv, care la rândul său, centralizând dela toate parohiile, va trimite Sfintei Episcopii toate programele. Se ve întocmi de parohie un registru al activității cultural-religioase și pe teren social, în care preotul va înscrie executarea programului întocmit, care registru va fi prezentat iarăși la constatări ce se fac cu ocaziunea vizitelor organelor de control.

5) *Cămine culturale și atenee populare*. Unde există asemenea așezăminte preotul să atașez activitatea sa acolo și prin talentul său să nuanțeze caracterul acestora cu un colorit creștin religios moral.

Din informațiile căpătate în orașul Constanța s'ar afla următoarele atenee populare :

a) Ateneul popular central strada Smârdan No. 6, având președinte pe d-l Profesor Zăgoicea.

b) Ateneul popular Ovidiu funcționează la școală primară Anadolchioi sub președinția d-lui Bonjug directorul școlii, iar vice președinte e Preotul Sădeanu.

c) Ateneul Dr. Angelescu la Vii școala primară, care are și sală de teatru. Președinte e D-l Dima, directorul școlii.

d) Ateneul popular „Indrumarea“ având președinte pe D-na Blanche Ianculescu, Directoarea școlii normale de fete, funcționează la școala primară No. 7 pe calea Călărași.

e) Ateneul popular I. C. Brătianu din cartierul Brătianu, funcționează la școala primară, având președinte pe D-l Cergău, directorul școlii.

f) Ateneul popular studențesc „Marele Voevod Mihai“, nou înființat, compus numai din studenți și studente, cu sediul la Liceul Mircea cel Bătrân, având președinte pe D-l Nicolae Zăgoicea, student, la Matematici. Scopul ce și-a propus acest Ateneu studențesc este de complectarea studiilor extra universitare și valorificarea lor în folosul națiunii. Mijloacele ce întrebunțează: serbări la sate și orașe cu caracter cultural-artistic și național. Colaborează cu alte asociațiuni naționale ca A. R. P. A., Liga Antirevizionistă, etc. Cuprinde secțiile: literară, științifică, muzicală, teatrală și de propagandă națională. Au nevoie de un îndrumător spiritual, reprezentant al bisericii, care să-i călăuzească în propaganda religioasă-creștină, ce trebuie să se atașeze acestor manifestări. Se observă că la toate aceste atenee contribuția preoției este aproape inexistentă. Se impune ca preoțimea din parohiile în raza cărora cad aceste atene să se pună de acord cu conducerea respectivă a acestora, folosindu-se în activitatea lor de aceste mijloace în ființă.

6. Coruri. Unde sunt elemente și unde preotul are talent sau oricare din slujitorii bisericii, organizarea acestora să fie primul gând al păstorului, pentru că corul este un mijloc sigur de mărirea sensibilității și sociabilității necesare desvoltării și întăririi sentimentului religios. Cel puțin, coruri pe o singură sau mai multe voci cu copii de școală primară, pentru trebuințele în biserici la sfânta liturghie, trebuie să ia ființă în fiecare parohie. Corurile mixte și de adulți vor servi cercurilor culturale fie în parohiile respective ale cercului fie organizându-se ca echipe volante, după hotărârea protoierilor respectivi, în diferite centre, unde trebuie să se dea extenziune manifestării cultural-religioase, adică acolo unde e lume indiferentă, necredincioasă sau sectară. Protoierii să cunoască corurile în ființă și să le repartizeze după necesitățile cerute de președinții de cercuri culturale.

C. Invățământul religios în școlile primare și profesionale

1. Preotul să întocmească programul și orariul de felul cum predă învățământul, care să fie adus la cunoștința protoiereilor, iar aceștia centralizându-le dela toate parohiile să le înainteze Sfintei Episcopii.

2. Lecțiile să se predea metodic și prin pregătire temeinică anticipată fiecărei lecțiuni de predat, în care scop e obligat :

a) Să aibă caetul de lecțiunile de predare după principiile pedagogice. Caetul se vizează la inspecții de organul de control.

b) Să pregătească, să repetească materia de predat, căci acestea sunt condiții de bună predare și dau rezultate sigure, pentru că sunt calculate.

3) Metode practice de educație religioasă-morală, sunt: mergerea la biserică, excursii la cimitire și vizitarea locurilor ce deșteaptă și întăresc sentimentul religios, sentimentele de dragoste de oameni și de Dumnezeu, cântări în coruri, spovedanie și împărtășire, rostirea rugăciunilor în Biserică cu rîndul, adică : Tatăl nostru, Crezul, etc., descrierea bisericilor și a obiectelor de cult, explicări pe teren a celor învățate teoretic.

D. Alte Instituții din parohie

Pe lângă cele de mai sus preotul paroh mai poate desfășura activitatea sa de propagandă religioasă morală și în unele instituțiuni, care ființează, mai ales la orașe ca : spitalele comunale și județene sau particulare, orfelinat pentru diferite vârste și sexe, fabrici și ateliere, penitenciare și închisori. În acestea se găsește un câmp vast de lucru, inimi înfrînte, zdrobite de durere fizică și morală, suflete desnădăjduite și conștiință limpede religioasă, care trebuiesc încălzite, luminate, îndrumate pe cărarea vieții plină de nădejde ce o dă o convingere inspirată de prezența și ajutorul oricând a Domnului nostru Iisus Hristos.

Să-și îndrepte gândul și în acele locuri preoții ce au în parohia lor oameni strânsi în astfel de Instituțiuni, să se pregătească special, să-și facă plan de activitate, pe care să-l execute zi de zi.

II. **Cercurile culturale preoțești.** Funcționează potrivit regulamentului publicat în revista „Tomis” din Ianuarie 1933.

Pentru că s'au dezorganizat prin diferite schimbări în personalul parohial și de control, potrivit acestui regulament e nevoie de o nouă repartizare a parohiilor pe cercuri, respectându-se nevoile locale, ca funcționarea lor să aducă roade vizibile.

Astfel protoiereii vor întocmi listă de cercuri preoțești după situația topografică, elementele de conducere, comunicând Sfintei Episcopii numele celor ce vor prezida și conduce aceste cercuri. Vor avea grijă ca la începutul fiecărui an de activitate cultural-religioasă, să completeze toate lipsurile de care se simte nevoie în organizarea cercurilor respective, comunicând și Sfintei Episcopii orice schimbare.

Președinții de cercuri vor fi dintre preoții ce se bucură de ascendență în fața colegilor, fie prin viața, fie prin cunoștințele și talentul lor. Ei vor fi convocați la începutul fiecărui an de protoierei spre consfătuire și schițarea de programe anuale, în legătură cu rezultatele din dările de seamă, completându-se lipsurile constatate.

1. Programul ședințelor se va întocmi pentru un an întreg în amănunte cu tot ce se va executa de preoții cercului respectiv. Modificarea se va face la ședința precedentă celei care urmează să se țină, comunicându-se de aceasta și organelor de control. Prin program se înțelege fixarea zilelor lunare și materialul ce se desfășoară în amănunte.

Programul va cuprinde trei părți:

a) Ședința din biserică cu slujba în sobor, predică și ierurgii. Slujbele să se facă cu disciplină, seriozitatea momentului, nu vorbind sau răsând sau gesticulând la sfintele slujbe, ca la orice întrunire comună sau într'un local de distracție; să se vădească interesul religios al slujitorilor sfințiți.

b) Ședința intimă. Să fie o aprofundare a chestiunilor curente, științifice religioase și a vieții profesionale. De asemenea ședințele intime sunt prilejuri de fixarea programului, critica materialului de desfășurat în ședința ce urmează. Deci ședința intimă e o complectare reciprocă a cunoștințelor, un prilej nemerit pentru schimb de idei, de comunicările rezultatelor practice din parohii, deci un laborator necesar pregătirii profesionale a preotului. La aceste ședințe să se facă recenzii de cărți citite, etc., precum și critica învățământului religios și a lecțiilor predate în școala primară.

În scopul săvârșirii acestora urmează ca:

1. Cercul să se aboneze la reviste de cultură științifică-religioasă române și străine sau să facă schimb între preoții cercului.

2. Să se înființeze un fond al cercului pentru procurări de materiale necesare studiului profesional. Ca material al ședinței intime, cărți și reviste se recomandă cel indicat prin revista teologică „Biserica Ortodoxă Română” sau revistele editate de facultățile teologice și cele recomandate de secția culturală.

3. Biblioteca personală a preotului trebuie să fie bine înzestrată și formează un capitol, pe care protoierul îl va vizita cu titlul de informație, ori de câte ori va face inspecții sau vizite preoților.

c) **Sedința publică.** Se desfășură mai ales în alt local decât biserica (școala, banca populară, cămin, ateneu popular, etc.), după amiază. Pregătirea ei se face de preotul local în amănunte, astfel ca să ia proporțiile unei serbări și manifestări ce iese din comun. Materialul de dezvoltat să fie în armonie aranjat așa fel ca să corespundă scopului ce se urmărește în propaganda religioasă: 1) Combaterea sectelor, a viciilor; 2) Dezvoltarea sentimentului religios, 3) Moralizare; 4) Solidarizare pentru fapte mari, pentru construirea de biserici, etc.

2. **Predicile și conferințele la cercuri.** Să fie scrise, pregătite anticipat și rostite. Pentru orice lipsă dela cerc neprevăzută, pentru ca programul să nu se oprească, vor fi desemnați și înlocuitorii conferențieri sau predicatori dintre ceilalți preoți. Niciodată să nu dăm spectacolul improvizăției. Prin absență nu este scutit cel rânduit ca să nu înainteze președintelui cercului teza, scrisă citeț și corect, care poate să se citească la caz de nevoie.

În orice caz, fiecare din membrii cercului va fi în activitate la fiecare ședință, rânduindu-se după aptitudinile, specialitatea și practica câștigată pe teren de fiecare, precum și după necesitățile momentului. Deci fiecare membru are un rol activ, nu de spectator. Predicile, conferințele de la șezători, serbări, cercuri, cămine, atenee, să îndrepteze acțiunea de combatere a diferitelor stări: vicii, necredință, indiferentism, secte religioase, după cum se află în parohia unde se țin astfel de adunări; dar să facă și operă pozitivă, să sădească virtuțile, să direcționeze sufletele, să le dispue pentru dragoste de bine, de adevăr, de dreptate, de bunuri spirituale.

3. **Corurile cercurilor** vor fi constituite fie numai din cântăreții bisericești, fie din aceștia împreună cu preoții sau separat cor de adulți. Pregătirea lor se va face de preotul respectiv, care are talentul și cunoștințele necesare sau de cântărețul cel mai apt al cercului sau de oricare agent, pe care președintele de cerc va avea grija să și-l achiziționeze. Când nu sunt posibilități de a avea un cor, va face apel la protoiereu, care va rândui corurile după necesitățile sau după extensiunea ce trebuie s'o dea, în anumit punct, activității și propagandei.

4. **Acordul cu cercurile învățătorilor.** Este necesar ca cercurile preoțești să coincidă, mai ales la sate, cu cercurile învățătorilor. În acest caz ședința publică va fi comună la biserică și școală, prin ajutorul acesteia din urmă la ședința de după amiază. Ședința intimă va fi separată și comună, după împrejurări, în special la critica predării învățământului religios, fiecare din acești agenți culturali complectându-se în idei, cunoștințe și rezultate practice.

5. **Cercurile preoțești din orașe.** Orașele și în special Municipiul Constanța—cel puțin după cele ce se constată din acte—nu dovedesc că ar exista vreo acțiune extra-bisericască săvârșită de preoții locali adunați în cercuri culturale. Deci să ia ființă cât mai curând cercurile preoților din Municipiul Constanța, să fie chemați preoții să se constituie și să activeze. De asemenea să se dea dispozițiuni pentru capitalele de județ, care au preoți și parohii mai multe să activeze pe cercuri, devenind modele pentru cercurile dela sate.

E. **Cinematograf.** E un mijloc educativ, instructiv, adecvat tuturor vârstelor și condițiunilor sociale, numai filmul să fie ales potrivit situației și nevoilor ce se simt în biserică (comunitățile creștine). Fiecare cerc e de dorit să aibă un aparat de proiecție, iar filmele să fie procurate diferite de fiecare cerc în parte, rânduirea lor să o facă protoiereii la cercurile culturale preoțești, după cuprinsul programului ce se defășură și după cererea președinților de cercuri. De asemenea sunt de părere să se procure de Sf. Episcopie un aparat, care să fie folosit de misionarul eparhial în propaganda religioasă în eparhie, cumpărându-se sau închiriind-se filme cu caracter religios, moral, științific.

După cele relatate în ziarul „Universul” la pagina Bisericii din 14 Octombrie 1934 de preotul Gherasimescu, un film de 9 $\frac{1}{2}$ mm. costă 2000 lei și se poate filma cu el ani în șir; pentru filme mai mari există aparate, cari încep costul lor dela 10.000 lei în sus, iar pentru cele de 9 $\frac{1}{2}$ mm. costă și mai puțin. Unele de pildă, 5300 lei, altele cu aceeași intensitate de lumină, dar mai șubrede costă 1800 lei și poate lucra totuși bine. La orașe e practic cel dintâi cu lampă de 12 volți și 8 amperi. Sunt și altele cari lucrează cu lampă de 6 volți și jumătate amperi cu lumină mai mică; pentru sate e destul de multumitor. Pentru a procura lumină e necesar un magnetou, care costă nou lei 5000. Unul vechiu costă aproximativ 1500 lei. Deci pentru la sate și pentru o pungă săracă ar fi necesar un proiecteur de 1800 lei, un magnetou de 1500 lei și filmul patimilor Domnului 2000 lei. Total 5300 lei. Se pot procura dela București toate acestea.

7. **Dări de seamă dela cercurile culturale.** Se va ține un registru al dărilor de seamă întocmit cu ocazia ținerii ședințelor. Dările de seamă vor cuprinde detaliat felul cum a decurs serbarea, rezultatele palpabile și faptele de seamă împlinite; scopul ce a urmărit în special cercul. Acestea se vor înainta trimestrial prin președinte către protoiereu, care centralizându-le, trimite Sf. Episcopii un exemplar, cu raportul constatării personale a impulsului ce a dat acelor serbări și propunerile de care se simte nevoie. La sfârșitul anului activității culturale, cu ocazia convocării președinților de cercuri, se va întocmi de protoiereu o dare de seamă

generală și cu propuneri pentru anul următor. Anul activității începe cu 1 Aprilie și se sfârșește cu 31 Martie, ca să se poată întocmi de către consiliul eparhial darea de seamă pe eparhie necesară la Adunarea eparhială anuală.

III. Conferințele generale se țin după regulamentul lor, precum și în conformitate cu prevederile Statutului de organizare la art. 81 și 82. Deși la art. 81 se arată că pe lângă conferințele generale trebuie să funcționeze și cele parțiale pe protopopiate ale preoților și cântăreților, în prezent acestea sunt în desuetudine. E nevoie și de cele parțiale pentru ca acestea să fie pregătitoare celor generale. Dela toate acestea Sfânta Episcopie trebuie să aibă dările de seamă de activitatea lor anuală.

IV. Școalele de ucenici din industrie și comerț Ministerul Muncii prevăzând în programul acestor școli învățământul religios, s'a dispus de Sfânta Episcopie numirea preoților respectivi cari se predea acest învățământ. Preoții aceștia sunt sub controlul protoiereilor atât în privința predării cât și în privința rezultatelor. Ei trebuie să facă dări de seamă trimestriale și anuale, pe care să le înainteze cu propuneri direct Sf. Episcopii. Programul de predare e cel trimis cu ordinul No. 934, până ce Sfântul Sinod va elabora și sancționa unul definitiv pentru întreaga biserică.

V. Școala de cântăreți. Urmează programul propriu prevăzut prin Regulamentul său. Rezultatele acestui învățământ se vor comunica anual de Director (art. 24 din Regulament) sau și în cursul anului, prin dări de seamă.

E necesar să se introducă următoarele :

1. *Cursul de sectologie.* Cântărețul, care învață catehismul ortodox și care este auxiliar al preotului, se cere să aibă cunoștință de credințele streine bisercii noastre și care caută să se infiltreze și să câștige teren printre credincioșii ortodoksi. Această nevoie a remarcat-o și *Sfântul Sinod* pentru care motiv a și dispus printr'o hotărâre ca aceste cursuri să ia neapărat ființă.

2. *Biblioteca.* Este cerută și de regulamentul școlii, deci să se înființeze pentru ca elevii să-și completeze și să-și mărească personal cunoștințele particulare și profesionale.

3. *Corul elevilor.* Să se organizeze, căci e necesar la diferite demonstrațiuni culturale sau să cânte pe rând la diferite biserici din localitate la sfânta liturghie, sub conducerea maestrului de muzică liniară (art. 37 Regulament).

4. *Predarea agriculturii naționale.* Cântărețul bisericesc pe lângă slujitor al bisericii, trebuie să se remarce ca un bun gospodar și îndrumător în cele casnice celorlalți locuitori în mijlocul cărora activează. Deci e necesar predarea învățământului agricol cu toate cunoștințele moderne științifice aplicate în agricultură. În acest scop și pentru ca a-

cest învățământ să aibă un caracter practic, de preferat ar fi așezarea acestei școli într'un loc unde munca să se unească cu rugăciunea, adică la mănăstiri, lucru ce e prevăzut și de art. 88 al g. din Statutul de organizare. Acolo să se predea cursuri aplicate de agricultură și gospodărie casnică pentru ca elevii, ajunși cântăreți, să fie model de gospodărie și cucernicie pentru ceilalți plugari ai satelor. Deci retragerea acestei școli în sânul unei mănăstiri a eparhiei, lucru preconizat în referatul adus de Consiliu la Adunarea eparhială a anului 1934.

În orice caz este necesar să se pună la dispoziția școlii un teren de cultură, unde elevii să facă practică agricolă; nămerit ar fi ca această experiență să se facă pe terenul Sf. Episcopii dela Palas, care trebuie neapărat să fie retrocedat Episcopiei.

5. Pentru a încuraja și a determina venirea unui număr mai mare de elevi la școala de cântăreți, urmează să se creeze fonduri de susținere a școlii ca să adăpostască și educe elementele destoinice, dar sărace. Deci să se înființeze burse pentru cei silitori și săraci și scutire de taxe sau reducerea lor pentru ceilalți.

VI. Cercetășia. Cu adresa Nr. 6241/934 Consiliul Central Bisericesc a cerut ca să se desemneze pentru legiunile și cohortele de cercetași din eparhie confesori sau duhovnici; pentru asistența religioasă a acestor organizațiuni. S'a stabilit numele confesorilor după localitatea unde se află legiunea sau cohorta de cercetași și după consimțământul preotului ce a primit să fie confesor onorific. Regulamentul de activare a acestor confesori e în curs de aprobarea Sfântului Sinod. Sfânta Episcopie urmează să oblige pe preoții confesori să trimită trimestrial sau anual dări de seamă asupra activității lor anuale, arătând și propunerile ce găsesc nemerite a se aduce la cunoștință, pentruca slujba lor să fie împlinită cu succese.

VII. Protoiereii. După prevederile art. 62 din Statut protoiereii trebuie să :

a) „ . . . observe starea religioasă morală și socială a parohienilor. Rezultatul îl înaintează în copie după procesele verbale făcute la inspecții din șase în șase luni, cu raport și cu propuneri.

b) A supraveghia și călăuzi activitatea pastorală, culturală și socială a preoției.

c) A face în fiecare an raport general despre întreaga viață bisericească din protopopiat.

Urmare acestuia iată ce trebuie să facă protoiereii :

1. Convoacă pe președinții de cercuri pastorale în ședință la începutul anului de activitate cultural—bisericească spre a da directive cu privire la întocmirea programelor anuale pe cercuri. Tot atunci se centralizează activitatea a-

nului precedent dela cercuri ; rezultatele consemnate, după programele anului expirat, vor fi norme pentru întocmirea celui ce vine.

2. Face inspecție parohiilor, mai ales în vreme de sărbătoare, ca să vadă pastorală în acțiune, precum și cercurilor, dându-le la vreme, impuls și directive.

3. Dirijează folosirea corurilor pe cercuri, asociațiunile religioase permise de eparhie pentru propagandă, combaterea sectelor religioase, întrebuițarea cinematografelor și schimbul de filme religioase.

VIII. Misionarul Eparhiei. Este elementul de execuție și informație în acelaș timp ; e ultima rezervă din aparatul ofensivei și defensivei activității culturale—religioase, ca atare stă la dispoziția Sfintei Episcopii pentru a fi folosit unde se simte nevoia unui glas mai puternic, unei autorități convingătoare și decisive, unei reprezentări venite mai de sus a învățaturii documentată și bine plasată. Rolul său e mai mult combativ, deci de propagandă în contradictoriu și polemică pozitivă contra sectelor și curentelor periculoase bisericii în general și statului.

Din memoriul trimis de Misionarul Eparhial rețin acestea : ¹⁾ Misionarul propune ca Sfânta Episcopie să înființeze fabrică de lumânări, care să constitue izvorul fondurilor necesare întemeierii de tipografie și librărie eparhială pentru editare și vânzare de publicațiuni religioase, și de asemenea să constituie un fond al daniilor pentru a împărți cărți și daruri de haine și alimente în propaganda religioasă. ²⁾ De asemenea propune să se institue, într'o lună a fiecărui an, retragerile la mănăstiri a tuturor preoților din eparhie, în serii, unde să fie chemați profesorii universitari să ție lecții, să se exerciteze în cele duhovnicești, să fie supuși unui examen dogmatic și canonic, colocvii asupra cărților studiate și dări de seamă. Rămân aceste propuneri să fie supuse discuțiunii și organelor executive și legislative ale bisericii, ca în măsura mijloacelor ce are la îndemână, eparhia să ia măsurile de împlinire a acestor deziderate.

Gădesc nemerit că misionarul eparhiei trebuie să săvârșească următoarele, în afară de obligațiunile ce i se vor da la vreme :

1. Să înființeze și să conducă o școală de misionari pentru combaterea sectelor religioase, căutând să recruteze elementele destoinice și dispuse spre acest lucru. În legătură cu aceasta țin să amintesc că funcționa în județul Ialomița, în parohia Independența o școală biblică, înființată și condusă de preotul paroh respectiv. Misionarul să fie obligat să ia contact cu această școală, să examineze tot cese lucrează și să refere Sfintei Episcopii, dacă nu e cazul să se dea o mai mare extenziune acelei mișcări voluntare.

2. Misionarul să se pună în legătură cu Asociația Stu-

dențească, care constituie Ateneul „Mihai Vodă“ din Constanța și care așteaptă un călăuzitor în cele religioase, și să folosească cât mai bine în propaganda sa elementele de manifestare artistică (coruri, teatre, etc.), ce intră în organizațiunea lui și să dirijeze cu mult tact, astfel ca elementele cu avânt și zel tineresc să devie stâlpii susținători ai credinței ortodoxe în mediul lor, precum și să împrăștie raze de lumină spirituală creștină ortodoxă în mediul satelor și suburbiilor orașelor.

3. Pentru orice împrejurare, când se face reintegrarea acelor plecați dela ortodoxism, misionarul trebuie să pregătească pompa convenită acestei situații, ca să exemplifice actul acesta, să aibă răsunet în sufletele și a celor rămași înstreinați.

4. Asupra întregii activități ce desfășoară misionarul trebuie să facă și să trimită Sf. Episcopii rapoarte, care să cuprindă rezultatele oricărei activități pe teren cultural-religios și formulând propunerile practice pentru a fi recomandate și celorlalte unități de activitate.

IX. Mănăstirile. În eparhia aceasta, care nu a avut nicio mănăstire și cele cari sunt în ființă, datorită numai înțelepciunii și străduinței Prea Sfințitului nostru Episcop au luat ființă, o activitate așa dupăcum prevede art. 88 din Statut, ele fiind numai niște nuclee acum, rămâne un *pium desiderium* pentru realizare în viitor. Totuși trebuie să se încerce dela început să se pregătească terenul spre a dovedi ceiace a fost și ceiace se așteaptă dela ele, adică focare de cultură religioasă și centre puternice de întărirea evlaviei și sentimentului profund religios. De aceea, după cum am arătat la Cap. „Școala de cântăreți“, mănăstirile să ia în sânul lor această școală spre a începe într'un fel pregătirea culturală, cel puțin a elementelor auxiliare preoției. Tot în aceste mănăstiri să se înființeze și să funcționeze școli de *combaterea sectelor religioase* sub conducerea misionarului eparhial. De asemenea să fie pregătite pentru a primi preoția eparhiei în luna de reculegere sufletească, preconizată de misionarul eparhial. Iar cu timpul să poată să înzestreze eparhia cu tipografia de cărți religioase și morale, precum și alte ateliere de obiecte în legătură cu cele necesare cultului și personalului bisericesc, ca: icoane, legături de cărți, pictură, strung, haine preoțești, vestminte sacre.

X. Revista Tomis. Pentru ca să nu mai fie un motiv de nemulțumire și să nu mai constituie o greutate la încasarea abonamentelor, sunt de părere ca pe anul viitor revista să fie trimisă din oficiu parohiilor iar preoții și alte persoane să fie lăsate să se aboneze benevol, iar ca să fie abonamentul accesibil tuturor pungilor, sunt de părere să se ieftească pe cât posibil costul abonamentului; pentru di-

ferite instituții și asociații de propagandă să se trimeată gratuit. Cred că se poate iefteni până la 60 lei abonamentul anual pentru săntăreți. În acest scop să se provoace o concurență și să se depună oferte de toate tipografiile din localitate pentru a se obține minimum de cost. Formatul revistei să se caute să fie mai plăcut, conținutul mai ales și variat, în curent cu problemele actuale din biserică. tehnica mai atrăgătoare. În această privință am lansat un apel prin revistă ca fiecare colaborator sau cititor să facă propuneri în această privință, care, examinându-se și văzându-se nevoile fiecăruia, să fie supuse aprecierii comisiunii culturale, care să decidă la selecționarea lor, alegându-se cele mai bune.

Colaborarea la această revistă este benevolă și *întâmplătoare, trebuie stimulată aceasta și prin plata articolelor originale și traduceri după norma ce o va crede de cuviință comisiunea culturală.* Deci trebuie ca în bugetul eparhiei să se prevadă un fond pentru acest scop.

XI. Consiliul Referent. E organul care controlează execuția activității cultural-bisericească la toate centrele și elementele active, după normele și directivele date de organele diriguitoare. El centralizează toate rezultatele și propunerile venite dela parohii, protoierii, etc., pe cari le supune cu referat aprobării Prea Sfințitului Episcop, urmând ca la sfârșitul anului să prezinte raportul general consiliului respectiv, care luând cunoștință și adăogând propunerile cuvenite, să-l supună discuțiunii adunării eparhiale.

În legătură cu această propagandă cultural-religioasă, obligațiunile consilierului referent se rezumă în acestea:

1. În cursul anului când se simte trebuința pentru confirmare și propuneri în direcția culturală-religioasă și morală, el face referat Prea Sfințitului Episcop pentru convocarea secției respective, pentru a lua în discuție problemele, cari sunt la ordinea zilei.

2. Conduce revista eparhială, propune editarea de cărți și manifeste de propagandă religioasă, tipărirea de calendare bisericești, etc.

3. Va ține în curent consiliul cu noile descoperiri în ceea ce privește aparatele și programele pentru propagandă religioasă.

4. Controlează activitatea cercurilor culturale și parohiilor, când crede că e necesar. Pentru aceasta, Sfânta Episcopie prin secția economică să pună la dispoziție mijloacele de transport.

5. Ține în curent consiliul cu tot ce se produce pe teren științific religios, adică: cărți, reviste, programe de activitate și alte mijloace ce servesc unei bune propagande. Ca să se execute aceasta și Consiliul să fie în curent cu toate, Sfânta Episcopie, prin secția economică, să pună la

dispoziție fondurile respective pentru procurarea lor la timp, precum și în bugetul viitor să se înființeze un fond special de *propagandă*, din care să se distribue cărți, icoane, foi de propagandă, daruri celor nevoiași, prin organele în subordine: misionar, protoierei și președinți de cercuri culturale. De asemenea să se cumpere un *aparat de proiecție cinematografică*, înzestrat cu toate ustensilele și filmele necesare și să fie pus la dispoziția secției culturale.

De oarece la Adunarea eparhială din 14 Mai 1933, s'a statuat că motivarea arendărilor protopopiatelor e bazată și pe nevoia culturală, pe lângă cea administrativă, ar fi momentul ca să se examineze de Consiliul eparhial în plen sau în secții, întrucât, din acest punct de vedere, au corespuns aceste noi unități, activității culturale și cari e aportul real adus prin aceste subîmpărțiri.

De asemenea la Adunarea eparhială din 6 Mai 1934 un membru al adunării a cerut ca pentru activitatea pastorală să se înființeze o comisiune pentru studierea activității cercurilor pastorale, iar de alt membru al adunării s'a cerut ca revista eparhială „Tomis” să fie condusă de comisiunea culturală; adunarea în urma acestora a aprobat. Găsesc că e nimerit ca la Consiliul în plen cel mai curând să se ia în discuție aceste hotăriri și să se traducă în fapt, alegându-se comisiunea și statornicindu-se directivele călăuzitoare.

Supunând acestea atenției Prea Sfinției Voastre, ră-mân al Prea Sfinției Voastre prea plecat și supus serv,

Consilier referent, Preot Econ. ST. DUMITRESCU

Acest referat s'a votat în consiliul eparhial în plen pe ziua de 30 Octombrie 1934, dispunând să fie publicat în revista „Tomis” spre știință și executare.

TELEGRAME

Majestății Sale Regina Marioara a Iugoslaviei

BELGRAD

Consiliul Eparhial și întregul popor Dobrogean exprimă Majestății Voastre profunda lor durere pentru mișelescul asasinat împotriva marelui Rege Alexandru al Slovenilor Croaților și Dalmaților.

Astăzi am înălțat rugăciuni către Dumnezeu pentru nobilul suflet al marelui dispărut și pentru ocrotirea patriei Voastre.

Episcop GHERONTIE

*

Majestățile Sale Regelui Carol II-lea

SINAIA

Consiliul Eparhial și întregul popor Dobrogean exprimă Majestății Voastre profunda lor durere pentru mișelescul asasinat împotriva marelui Rege Alexandru al Slavonilor, Croaților și Dalmaților.

Astăzi am înălțat rugăciuni către Dumnezeu pentru nobilul suflet al marelui dispărut.

Episcop GHERONTIE

*

Majestăței Sale Regina Maria

BUCUREȘTI

Consiliul Eparhial și întregul popor Dobrogean, exprimă Majestății Voastre profunda lor durere pentru mișelescul asasinat împotriva marelui Rege Alexandru al Slovenilor, Croaților și Dalmaților.

Astăzi am înălțat rugăciuni către Dumnezeu pentru nobilul suflet al marelui dispărut.

Episcop GHERONTIE

*

Copie depe telegrama Majestății Sale Regelui Carol II. Castelul Peleş.

Vă mulțumesc la toți pentru condoleanțe.

ss. CAROL

*

Copie depe telegrama Majestății Sale Regina Maria a României, către P. S. Episcop Gherontie al Constanței.

Vă mulțumesc călduros pentru partea ce o luați la marea mea durere.

ss. MARIA

M. S. Regelui Carol II-lea

SINAIA

Implor, cu preoțimea și toți credincioșii mei Cerul să ocrotească până la adânci bătrânețe, viața Majestății voastre, scumpă chezăsie a liniștei și propășirii României Mari, făurită de nemuritorul Vostru părinte Regele Ferdinand I și oastea Sa.

Episcop GHERONTIE

*

Copie depe telegrama Majestății Sale Regele Carol I. al României, către P. S. Episcop Gherontie al Constanței.

Mulțumirile mele pentru caldele urări ale Eparhiei Tomisului.

CAROL II-lea

Numiri de Preoți

Arhim. Ioachim Popescu a fost numit profesor la Catedra de muzică dela școala de cântăreți bisericești din Constanța pe ziua de 1 Octombrie 1934 în locul Cucernicului Preot Gheorghe Chivu, demisionat.

—Preot Vlad Chiru, i s'a dat binecuvântarea de a deșervi satul Măgura, pendinte de parohia Cerchezu, județul Constanța.

— Seminaristul Alexandru Iordache a fost hirotonit preot și numit paroh al parohiei comunale Ceatalar, jud. Caliacra, pe ziua de 15 Oct. 1934.

— Seminaristul Gheorghe Cristache a fost hirotonit preot și numit paroh al parohiei Vulturul, jud. Constanța, pe ziua de 15 Octombrie 1934.

—Seminaristul Gheorghe Popescu a fost hirotonit diacon și numit onorific pe seama protoieriei III-a Ioan Corvin, jud. Constanța.

— Preot Dumitru Vălcu a fost numit protoiereu girant al Prot. I Constanța pe ziua de 1 Septembrie 1934.

Transferări de Preoți

Preot C-tin Necșulescu dela parohia Cârjelari, jud. Tulcea a fost transferat la parohia Pantelimonul de sus, jud. Constanța, pe ziua de 1 Noembrie 1934.

Demisii de Preoți

Preot Anton Popescu dela parohia Vulturul jud. Constanța, a demisionat din post pe ziua de 15 Octom. 1934, spre a-și regula drepturile la pensie.

— Preot Alexandru Poțincu a fost desărcinat din postul de protoiereu girant al Prot. I Constanța pe ziua de 1 Septembrie 1934.

— D-l C. Dumitrescu dirijorul Corului Catedralei Sfintei Episcopii a demisionat din acest post pe ziua de 1 Septembrie 1934.

Numiri de Cântăreți

Ioan D. Vulcan a fost numit cântăreț la parohia Rădulești, județul Ialomița, pe ziua de 1 Octombrie 1934.

— Doroftei Popescu a fost numit cântăreț onorific la parohia comunală Ghimpați, jud. Ialomița, pe ziua de 1 Octombrie 1934.

— Ioan D. Șerban a fost numit cântăreț onorific la parohia Limanul, jud. Constanța pe ziua de 15 Octomb. 1934.

— Cântărețul Dumitru Găloi a fost reintegrat în post la parohia Petroșani, județul Constanța pe ziua de 1 Octombrie 1934.

— Gheorghe Moțoi a fost numit cântăreț la parohia Bărbulești, județul Ialomița, pe ziua de 1 Octomb. 1934.

— Alexandru Gr. Dumitru numit cântăreț la parohia Rași, județul Ialomița pe ziua de 1 Octomb. 1934.

Demisii de Cântăreți

— Cântărețul Dumitru Vulcan dela parohia Rădulești, jud. Ialomița a demisionat din acest post pe ziua de 1 Octombrie 1934.

— Cântărețul onorific Dumitru Bujinovici dela parohia comunală Ghimpați jud. Ialomița, demisionat pe ziua de 1 Octombrie 1934.

— Cântărețul Aurel Trucă dela parohia Petroșani, jud. Constanța, considerat demisionat din post pe ziua de 1 Octombrie 1934.

— Cântărețul Petre S. Petre, dela parohia Rași, jud. Ialoma, considerat demisionat pe ziua de 1 Octombrie 1934.

— Cântărețul onorific Popa Sava Vasile dela parohia Siniru Nou, jud. Durostor, a fost considerat demisionat pe ziua de 1 Octombrie 1934.

Transfe r ărie C ănt ăre ți

C ănt ăre țul Iancu Stoian dela parohia Malu, jud. Ialomița transferat pe ziua de 1 Octombrie 1934, la parohia comunală Broșteni-Vechi, acelaș județ.

Pedepse de Preoți

Preot Trifon Oprea dela parohia Hasi-Kioselor-Caliacra a fost pedepsit cu „avertisment“ pentru lipsă regulată dela cercurile pastorale.

— Preoții Vespasian Popescu dela parohia Mihai-Viteazu și N. Sacerdoțeanu dela parodia Vlad-Țepeș, ambele din județul Ialomița, au fost pedepsiți cu „avertisment“ pentru lipsă dela cerc pastoral.

— Diacon Gheorghe Popescu din Constanța pedepsit cu „dojana arhierescă“ pentru desbrăcare de haina preoțescă.

— Preot Dumitru Ioniță dela parohia Avdula-Durostor oprit dela toate slujbele preoțești până își va achita datoria.

— Preoții C-tin Martin dela parohia Bărăganul-C-ța și Florea Pătroiu dela parohia Osmancea-C-ța, pedepsiți cu oprirea dela toate slujbele preoțești până la primirea rezultatului anchetei rânduite.

— Preotul Florian Puiu dela parohia Esetli, județul Caliacra oprit dela toate slujbele preoțești și dela conducerea oficiului parohial până la darea sentinței definitive a Consistoriului spiritual eparhial, unde a fost trimis din nou cu aplicarea art. 84 din Regulamentul de disciplină bisericească.

— Preotul Ioan Secăreanu dela parohia Dulgheru, județul Constanța oprit dela toate slujbele preoțești până își va achita datoria ce are față de seminarul din Galați.

Prețurile imprimatelor, pe cari Sf. Episcopie le are în depozit sunt următoarele :

1 carnet certificate botezați a 100 file	Lei 100
1 „ „ „ cununați 100 „	„ 100
O serie registre contabilitate :	
1 reg. încasări, un reg. plăți, un reg. partizi, 2 bugete, 2 conturi gestiune, 5 mape	„ 71
1 singur registru încasări	„ 15
1 „ „ plăți	„ 15
1 „ „ partizi	„ 15
1 buget	„ 4
1 cont gestiune	„ 4
1 mapă dosare	„ 2
1 registru pentru înscrierea botezaților	„ 180
1 „ „ „ cununaților	„ 180
1 „ „ „ morților	„ 180
1 „ intrare și ieșire	„ 250
1 condică expediție	„ 60
1 contract de arendarea terenurilor	„ 4
1 registru proc. verbale ale Consiliului	„ 100
1 „ „ „ inspecție	„ 100
1 „ chitanțier protoierie 600 chitanțe	„ 400
1 „ bonuri de plată protoieriei	„ 250
1 „ tip. pentru protoierie de înregistrarea bugetelor	„ 250

Orice comandă va fi însoțită de cost, contrariu nu se va executa.

P. C. Preoți cari au luat imprimate și nu le-au plătit sunt rugați să-și achite datoriile.

SFANTA EPISCOPIE — CONSTANTA

Revista „ *Mirea* ”
~~Domnului~~
~~P. C. Sale~~

Comuna *Blaj*

Parohia _____

Judetul *Fărușova - Mica*

